

Perheentalo -yhteistyö

Perheen talo -yhteistyö

YLÄ-SAVON
ENSI- JA TURVAKOTI-
YHDISTYS RY

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
liisalmien yhdistys

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

TOIMINTAKERTOMUS 2017

1 YLEISTÄ PERHEENTALO -YHTEISTYÖSTÄ

2 PERUSTIEDOT KUMPPANEISTA

2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliiton lisälmen yhdistys ry

2.2 lisälmen Pelastakaa lapset ry

2.3 Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry

3 OHJAUSRYHMÄ

4 TOIMINTA-ALUE, PÄÄMÄÄRÄ JA TAVOITTEET

4.1 Toiminta-alue

4.2 Päämäärä

4.3 Tavoitteet - Yhdessä lapsen parhaaksi

5 TOIMINNAT JA TAPAHTUMAT

5.1 Tukihenkilötoiminta

5.2 MLL:n lisälmen yhdistyksen Perhekeskus Onni ja Ilona

5.2.1 Vertaisryhmätoiminta ja muut ryhmät

5.3 Perhetupa Väkkärän avopalvelutoiminnat

5.3.1 Yökylätoiminta

5.3.2 Mummola-toiminta

5.3.3 Doula-synnytystukihenkilötoiminta

5.4 Perheleiri

5.5 Varhainen perheohjaus

5.6 Tapahtumat

6 VAPAAEHTOIS- JA KANSALAISTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

7 PERHEENTALO –YHTEISTYÖN MALLINTAMINEN JA JUURUTTAMINEN

8 VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

9 YHTEISTYÖVERKOSTOT

9.1 Ylä-Savon SOTE:n kuntayhtymän Perhevalmennus-työryhmä

9.2 Vireää Vapaaehtoistoimintaa-verkosto

9.3 Yhteistyö Vammaisten Lasten tukisäätiön (Vamlas ry)/Valpas-hankkeen ja Jaatinen ry:n kanssa

9.4 Yhteistyö Marttojen kanssa

9.5 Saturyhmä

9.6 Vauvaverkko

9.7 Ylä-Savon Mediakasvatustyöryhmä

9.8 Mielenterveys- ja päihdetoimijoiden yhteistyöverkosto

10 SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU JA MUUT OPPILAITOKSET

11 ARVIOINTI

1 YLEISTÄ PERHEENTALO -YHTEISTYÖSTÄ

Paikalliset lastensuojelujärjestöt Iisalmen Pelastakaa Lapset ry, Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry ovat tehneet pitkäjänteistä yhteistyötä yhteisen tavoitteen - YHDESSÄ LAPSEN PARHAAKSI- mukaisesti lähes 14 vuotta. Tehostaakseen tavoitteen saavuttamista järjestöt hakivat rahoitusta Perheentalo -yhteistyöhankkeelle Raha-automaattiyhdistykseltä, joka on rahoittanut toimintaa vuodesta 2004 lähtien.

Vuodesta 2009 alkaen Perheen talo –yhteistyö on saanut RAY:N kohdennettua Ak1 -toiminta-avustusta. Vuodesta 2013 alkaen Perheentalo –yhteistyö on ollut mukana RAY:n rahoittamassa Emma & Elias –avustusohjelmassa, joka päättyi vuoden 2017 lopussa. Avustusohjelmaa koordinoi Lastensuojelun Keskusliitto. Avustusohjelmaan mukaan pääsy mahdollisti kolmannen työntekijän palkkaamisen toimintaan.

Perheentalo -yhteistyö valittiin yhdeksi kuudesta maakunnallisesta Lastensuojelun Keskusliiton koordinoimasta Perheet Keskiöön -hankkeen toimijasta vuoden 2017 lopussa. Perheet keskiöön! on STEA:n rahoittama, 54 järjestön yhteinen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (2018–2020). Hankkeen päätavoitteena on kiinnittää järjestöjen tarjoama tuki ja palvelut osaksi tulevaisuuden maakuntien perhekeskustoimintaa koko valtakunnan alueella. Lisää hankkeesta tämän linkin takaa: <https://www.lskl.fi/keskusliitto/hankkeet/perheet-keskioon/>

Perheentalo –yhteistyön johtajana on toiminut Sinikka Roth, koordinaattorina Miia Jyrkinen 16.11.2016 – 31.12.2017 (23.10.2017 alkaen äitiyslomalle) saakka sekä toiminnanohjaajana Sirkku Nevalainen 30.09.2017 saakka ja koordinaattorin äitiysloman sijaisena 2.10.2017 alkaen. Toiminnanohjaajan sijaisena on ollut Mira Kärnä 28.9.-31.12.2017. Lisäksi tuntipalkkaisena (10 t/vk) toiminnanohjaajana 1.1.-30.6.2017 Leena Jääskeläinen ja sopimuksen mukaan tuntipalkkaisena toiminnanohjaajana 23.5. -31.12.2017 Asta Kuokkanen ja satunnaisesti Henna Sonninen.

Lisäksi työyhteisöä on täydentänyt Pelastakaa Lapset ry:n isätyöntekijä Samuli Laitinen elokuun 2016 alusta alkaen. Isämies -työelämässä ESR-hanke on kaksivuotinen hanke ja sen tavoitteena on saada isiä ja miehiä mukaan toimintaan.

Työkokeilussa on ollut Maryam Heidari kerran viikossa koko vuoden ajan. Siivoussopimus on tehty paikallisen 4H-yhdistyksen nuorten työtoiminnan kanssa. Perheentalo -yhteistyö on palkannut vuoden aikana neljä eri nuorta siivoamaan Perhekeskuksen tiloja kerran viikossa kahden tunnin ajaksi. Lisäksi Iisalmen kaupungin nuorisotoimen TWIST-hankkeen nuorisoryhmä teki lorupusseja ja noin 20 keppihevosta edelleen lahjoitettaviksi lapsille.

Vuosi 2017 oli SUOMI 100 juhluvuosi! SUOMI 100 -juhlavuoden teema pidettiin esillä koko toimintakauden ajan. Juhluvuoden kunniaksi olimme Iisalmen kaupungin järjestämässä Aekamatka -eletään päivä sadan vuoden takaisessa Iisalmissa tapahtumassa, joka pidettiin Raatihuoneen puiston avajaisissa 26.8.2017. Perheentalo -yhteistyö leikkitti lapsia ja aikuisia sekä opetti tekemään käpylehmiä.

Perheentalo -yhteistyö tekee tiivistä yhteistyötä Ylä-Savon SOTE (sosiaali- ja terveydenhuollon) kuntayhtymän kanssa, johon kuuluu Iisalmi, Vieremä, Sonkajärvi ja Kiuruvesi ja sen alueella asuu noin 40 100 asukasta. Iisalmen kaupunki on tukenut Perheentalo -yhteistyötä kuntaosuudella (6000 €). Perheentalo -yhteistyön hallinnoijana on toiminut Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry.

Tiivis kumppanuus kolmen suuren valtakunnallisen lastensuojelujärjestön paikallisyhdistysten sekä julkisen sektorin, oppilaitosten ja muiden yhteistahojen kanssa on ollut ainutlaatuista ja innovatiivisuudessaan merkittävää. Perheentalo -yhteistyön ja yhdistysten yhteistyössä kehittämät vertaisryhmä-, tukihenkilö- ja avopalvelutoiminnat (yökylä-, mummola-, doula- ja maahanmuuttajien ryhmätoiminnat) sekä monitoimijaiset verkostot (esim. vauvaverkko, mediakasvatus-, perhevalmennustyöryhmät) ja luontoperheleiri yhteistyössä Metsäkartanon kanssa ovat löytäneet oman paikkansa varhaisen tuen toimintamallina.

Perheentalo -yhteistyön työntekijät siirtyivät 365-ohjelman kautta digiaikaan tammikuun 2017 aikana. Ohjelma mahdollistaa sähköisen viestinnän ja esimerkiksi työntekijöiden yhteisen kalenterin käytön sekä pilvipalvelut. Ohjelmaan kuuluu myös Skype Business -ominaisuus, joka helpottaa verkkopalavereiden pitämistä. Palvelu on ostettu Kaisanetistä.

2 PERUSTIEDOT YHTEISTYÖKUMPPANEISTA

Iisalmen Pelastakaa Lapset ry, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry ja Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry ovat tehneet yhteistyötä perheiden tapahtumien ja koulutustilaisuuksien järjestämisessä 1990-luvulta lähtien.

Tärkein paikka

Ennen vaaleja Iisalmen Perheentalon vaalitentissä otettiin esille lapsivai- kutusten arviointi osana päätöksentekoa. Käsitte varmaan oli kuultu, mutta sen sisältö tuntui olevan suurelle osalle mysteeri. Mieleen tuli lähinnä uutta byrokratiaa asioiden suunnittelussa ja päättämisessä. Tähän asti on pärjätty ilman tätäkin, eikä siihen siksi ole perehdytty, vaikka jo vuonna 2010 Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselta tuli julkaisu Lapsivai- kutusten arviointi kuntapäätöksissä: Työväline kunnille lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseen sekä palveluiden suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin.

Yksinkertaisesti kysymys on siitä, että kaikkien päätösten vaikutusta lapsiin ja lapsiperheisiin on selvitettävä jo valmisteluvaiheessa ennakoarviointina, sen jälkeen asian toteuttamisen yhteydessä ja vielä seuranta: mitä tästä opittiin? Keinoina ovat tutkimukset ja selvitykset, joita tehdään jo, esimerkiksi kouluterveyskysely. Sen lisäksi lasten ja perheiden kanssa työskentelevillä on mahdollisuus kuulla heitä eri asioista ja tuoda tämä tieto esiin. Monia muitakin keinoja on, niistä on vain valittava eri tilanteisiin parhaimmat. Tässä kohtaa ei siis ratkota asioita pystyvuoraan hallinnon aloittain vaan vaakasuoraan asukkaat huomioiden ja heitä kuullen, jo pienestä pitäen. Eiköhän tämäkin lisäisi kiinnostusta yhteisiin asioihin ja politiikkaan? Sitä kuulutetaan ainakin vaalien yhteydessä. Kuopiossa valtuusto on hyväksynyt kesäkuun kokouksessaan esityksen lapsiasianvai- kutusten selvittämisestä eli esimerkki löytyisi läheltä.

Nyt jos koskaan päätöksentekijöiltä vaaditaan kykyä nähdä päätöksensä vaikutukset kauas tulevaisuuteen. Vahva verkostoituminen ja yhteistyö on Iisalmissa ja Ylä-Savossa luonnollisempaa ja hel- pempää kuin kasvukes-

monet ongelmat voidaan ratkaista tuorein ideoin ja keinoin, kun ei kaivauduta vanhoihin poteroihin ja aikansa eläneiden näkemysten taakse. Asukkaiden hyvinvointi, niin lasten ja vanhusten kuin muiden ryhmien, on otettava äärimmäisen vakavasti. Rakentaminen ja terve sisäilma ovat asioita, joissa ei pidä tehdä kompromisseja. Pohjana on oltava tutkittu tieto. Meillä ei ole varaa lasten eikä työntekijöiden sairastumiseen kroonisesti näistä syistä. Tiedon lisäksi on oltava tehokas rakennusvalvonta ja järkevä kilpailutus. Halpa hinta voi johtaa kalliisiin seurauksiin eikä kalliisakaan rakentaminen takaa hyvää tulosta ilman pätevää suunnittelua ja seurantaa.

” Raken- taminen ja terve sisäilma ovat asioita, joissa ei pidä tehdä kompromisseja.

Iisalmi ja Ylä-Savo voivat olla yhdenmukaisia paikkoja jollekin ulkopuoliselle kommentoijalle, mutta ne eivät ole sitä meille itsellemme eivätkä ne saa olla sitä yhteistyökumppaneillemme ja yritystemme asiakkaille! Kotiseutu on erityisen tärkeä paikka lapsillemme. Heidän tulevaisuutensa rakentuu täällä. Iisalmen kaupunki on hyvällä tiellä. Sen osoittavat monet viimeaikaiset huomionosoitukset, joita on eri puolilta saatu. Iisalmen Perheentalo on esimerkki yhteistyöstä, josta otetaan esimerkkiä eri puolilla maata ja joka on mukana myös hallituksen Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa. Tahtoa on, kykyä on, jatketaan siis työtä entistä ponnekkaammin yhdessä!

- Ilona Saariniemi MLL:n Iisalmen yhdistys ry:n puheenjohtaja
- Päivi Korolainen Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n puheenjohtaja
- Taina Sidoroff Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n puheenjohtaja
- Sinikka Roth Perheentalo

Puheenjohtajien ja Perheentalon yhteinen artikkeli Yhdessä Lapsen Parhaaksi -teemaliitteessä lokakuussa 2017 Iisalmen Sanomissa

2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry on perustettu 9.12.1925. Sen toiminnan tarkoituksena on edistää iisalmelaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden perusturvallisuutta, hyvinvointia ja tervettä kehitystä.

Yhdistyksen tärkein toimintamuoto on Perhekeskus Onni ja Ilonan ylläpito.

Perhekeskus Onni ja Ilona on avoin kohtaamispaikka perheille, joka on avoinna arkisin klo 9.00 – 14.00. Koko perheen tapahtumia järjestetään yhdessä eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Tavoitteena on tukea lasten ja vanhempien yhdessäoloa. Yhdistys tukee tukioppilastoimintaa. Lisäksi yhdistys pyrkii huolehtimaan lasten ja perheiden näkökannan huomioonottamisesta paikallisessa päätöksenteossa.

- Lapsiperheille suunnattu vaalipaneeli Perhekeskus Onni ja Ilonassa 23.3.2017. MLL:n Järvi-Suomen piiri vastasi järjestelyistä – Savonian opiskelijat (4) toteuttivat paneelin keräämällä etukäteen perheiltä kysymyksiä esitettäväksi. Vaalipaneeliin osallistui noin 40 henkilöä.

MLL:n Johtava asiantuntija Esa Iivosen ja LSKL:n erityisasiantuntija Kirsi Pollarin kirjoitus Iisalmen Sanomissa

2.2 Iisalmen Pelastakaa Lapset ry

Iisalmen Pelastakaa Lapset ry on perustettu vuonna 1946. Sen toiminnan tarkoituksena on vaikuttaa lasten ja lapsiperheiden asemaan ja toimia erityisesti vaikeissa ja turvattomissa olosuhteissa elävien lasten ja heidän perheidensä hyväksi.

Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n toiminta keskittyy pienten lasten perheiden tukemiseen, avustus-toimintaan ja vaikuttamistoimintaan. Tärkein toiminta on tukihenkilötoiminta pienten lasten perheissä. Mukana on ollut parikymmentä tukihenkilöä, joiden toiminnan kohteena on ollut yhteensä 25 perhettä.

Lapsiperheitä tuetaan myös esimerkiksi lahjakorteilla joulun aikaan ja Venäjän lapsia Pelastakaa Lasten kummitoiminnan kautta. Eväitä Elämälle – ohjelman kautta tuetaan 2.asteen opiskelijoita heidän oppikirjahankinnoissaan sekä vähävaraisten perheiden lapsia harrastustoiminnoissa.

Iisalmen Pelastakaa Lapset ry järjestivät yhteistyössä Ylä-Savon Musiikkiopiston ja paikallisen Lions-club Koljonvirran kanssa Eväitä elämälle” 27.11.2017 hyväntekeväisyyskonsertin Suomi 100 -teemalla.

Vasemmalta Iisalmen paikallisyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Päivi Korolainen, varapuheenjohtaja Helena Saastamoinen, varajäsen Aila Rytönen, rahastonhoitaja Irja-Majja Toppinen (lattialla), sihteeri Maijasteena Kumpulainen ja hallituksen jäsen Seppo Rönkkö. Poissa kuvasta ovat Riitta Murtola, Anne Kuivalainen ja Merja Virkkunen.

Monenlaisten vapaaehtoistyöntekijöiden joukko

Iisalmen paikallisyhdistyksen hallitus muodostuu monenlaisista vapaaehtoistyön muodoista kiinnostuneista ihmisistä.

Teksti ja kuva Raiii Mykkänen

24 Pelastakaa Lapset - Rikite Barnen

Kun kukaan ei kuitenkaan voi auttaa kaikkia, niin jokainen voisi tehdä jotain."

...men. Minä toimii myös järjestämme lähtötoimintaa, joka koostuu paikallisyhdistyksen edustajista. Se käynnä järjestötoimintaa vastaavien lähtökokousten välillä.

– Olen mielestäni, että monet mukaan saattaisivat tarvittaessa kaveriporukalla hoitavia juttuja. Nuoret saattaisivat innostua pop up -tyyppisistä yhdistyksistä, jotka toimivat ilman jäsenmaksuja. Tällaisempia ainakin toimintajonoja heille tulisi, Korolainen lisää.

Iisalmen paikallisyhdistys toimii aktiivisesti Iisalmen Perhealan kautta. Ei siis ihme, että Perhealanlaista tavoitetaan nykyin. Erityisesti kaikkien perheiden avustamisesta, hyönteisnäytin tukemisen paikkana saimme Perhealan on Iisalmen paikallisyhdistyksen, Ylä-Savon Esi- ja vuorokotiyhdistyksen sekä MLL:n Iisalmen yhdistyksen yhteistyönä. Näin samman katon alle on saatu kerättyä monenlaisia ja monenlaisien perheiden tarpeisiin vastaavia toimintoja.

– Pelastakaa Lapset organisoii tukihenkilötoimintaa osana Perhealan kokonaisuutena, kertoo Päivi Korolainen. Eväitä Elämälle -ohjelman olemassaolosta yhdistys tiedottaa koulujen opoija ja kuraattoreita sekä kunnan sosiaalitoimintaa. Tarvharakintainen tiedottaminen tuoreille hoituu sitten heidän kauttaan. Yhdistyksen oppimateriaalilukua saavota on tuen piirissä myt kuuksitosta, samoin harrastustukua saavota. Tukea on saanut kaikkiaan 52 nuorta. Hallitus on porrasant oppimateriaalinen tarveharkintaisesti niin, että osalle kuumatetaan kaikki kirjat koulun ajan, osalle 300 euroon saakka ja osalle tilanteenmukaista tukea tarvittaessa. Harrastustien määrä on 300-400 euroa per lapsi tai tarvharakintaisesti jokin maksu tai varustekustannus. Hyvät hankkeet innostavat myös paikallista tukemaan yhdistyksen työtä esimerkiksi Marraskuussa Iisalmen Lions Clubin Kalliovuono järjestämä Suomi 100-konsertti, jonka tuotto on lauantai paikallisyhdistyksen Eväitä Elämälle -ohjelman käyttöön.

– Toivomme on, että saamme löytäytyä Eväitä Elämälle -ohjelmasta, kertoo Irja-Majja Toppinen. – Niin ja lauantain meidän päivän kaikissa paikallisyhdistyksissä, saamme Helena Saastamoinen.

– Tällä tavalla pääsemme juttuilla ihmisten kanssa, lisää Maijasteena Kumpulainen.

– Viittä vintin tehtiin niitä kassavaroja perheiden hommiin, arpoja ja tai nautaan lapalle josta, vaikkapa mukanaan-terveys tai perheita jonnekin kiivoon paikkaan, Seppo Rönkkö lisää.

IISALMEN PAIKALLISYHDISTYS

- Perustettu 1946
- Jäseniä 42
- VUONNA 2016
- Eväitä Elämälle -oppimateriaaliksi 452€
- Joululahjoja lapsiperheille 1070
- (11 perhettä, oissa 47 lastia)
- Kummituotteet karjalaisiin 152€

Hallituksen väkeä Pelastakaa Lapset lehden numerossa 3/2017

2.3 Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry

Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys perustettiin lisälmeen 25.2.1998. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on toimia lastensuojelun tukimuotona ja tehdä ehkäisevää lastensuojelutyötä. Toiminnalla pyritään tukemaan lasten kokonaisvaltaista kehitystä ja perheen selviytymistä arjessa sekä katkaistaan perheiden väkivaltakerrettä ja auttamaan asiakkaita kriisitilanteissa. Yhdistyksen toimintila (Perhetupa Väkkärä) sijaitsee Louhenkadulla.

Yhdistyksen toimintamuotoina ovat yökylä-, mummola-, doulatoiminnat sekä maahanmuuttajien ryhmätoiminta ja eroneuvo-toiminta. Toimintoja on suunniteltu ja kehitetty yhteistyössä Perheentalo –yhteistyön ja muiden yhdistysten sekä vapaaehtoisten toimijoiden kanssa. Suunnittelussa on huomioitu eri tahojen jo olemassa olevat resurssit ja toimintaa on kehitetty täydentämään palveluja.

Yhdistyksellä on ollut kuluvana vuonna kolme palkattua työntekijää. Erja Heiskanen STEA:n rahoittamassa AVITUS – avopalvelutoiminnassa ja Pii Savolainen ja Heidi Tapaninaho huhtikuussa 2016 aloitetussa Päiväryhmä Pampulassa, joka on intensiivistä, tavoitteellista ja pitkäkestoista toimintaa erityistä tukea tarvitseville vauvaperheille. Molemmista toiminnoista on oma erillinen toimintaker- tomus.

Hallituksen väkeä Yhdessä Lapsen Parhaaksi -temaliitteessä 9/2017

3 OHJAUSRYHMÄ

Ohjausryhmän tehtävänä on toteutettavien toimintojen linjaaminen ja seuraaminen. Ohjausryhmällä ei ole juridista tai taloudellista vastuuta hankkeesta vaan vastuu on aina avustuksen saajalla.

Ohjausryhmän kokoonpano 2017:

Ilona Saariniemi	Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja, jäi pois paikkakunnalta muuton takia syksyllä 2017
Maija Kahelin	Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja vuoden 2018 alusta, osallistui vuoden viimeiseen ohjausryhmän kokoukseen
Taina Sidoroff	Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja
Päivi Korolainen	Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n puheenjohtaja
Anne Vola	Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n kunniapuheenjohtaja
Marja-Liisa Korhonen	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, perhepalvelujen esimies
Hannele Vesterlin	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, perhekeskuspäällikkö
Tarja Immonen	Iisalmen kaupungin vapaa-aikapalvelukeskus, nuorisotyön koordinaattori
Kristiina Kukkonen	Savonia -ammattikorkeakoulu, Iisalmen yksikkö, lehtori
Hanna-Leena Tela	Toimi-säätiö, kehittämisspäällikkö
Anu Naakka	Iisalmen seurakuna, Lapsityön johtaja
Erja Heiskanen	Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n Avitus-toiminnan avopalveluohjaaja
Sinikka Roth	Perheentalo -yhteistyön johtaja
Miia Jyrkinen	Perheentalo -yhteistyön koordinaattori 22.10.2017 saakka
Sirkku Nevalainen	Perheentalo -yhteistyön koordinaattori 1.10.2017 alkaen

Ohjausryhmä on kokoontunut 6 kertaa ja kokouksissa on ollut yhteensä 52 osallistujaa. Lisäksi puheenjohtajat ovat kokoontuneet yhdessä Perheentalo -yhteistyön johtajan kanssa kaksi kertaa. Perheentalo -yhteistyön johtajan esimies on ollut MLL:n Iisalmen yhdistys ry:n edustaja Anne Vola, jonka kanssa on käyty tarvittaessa kehittämisseskusteluja.

Strategiatyöskentely:

- Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n strategiapäivä Luonto-Savossa työntekijöille ja hallituksen jäsenille 20.1.2017. Päivän aikana yhdistyksen strategiasuunnitelma seuraaville vuosille saatiin melkein valmiiksi. Lisäksi ohjelmassa oli ruokailua ja savusaunailua. Päivän vetivät Ensi- ja turvakotien liiton järjestöpäällikkö Katariina Suomu ja Perheentalo -yhteistyön johtaja Sinikka Roth. 12 osallistujaa.
- Ulla Linqvistin Innostamo-ilta oli 20.2.2017. Paikalla oli 11 osallistujaa. Innostamossa Ulla kertoi LSKL:n ja STEA:n yhteisestä Perhekeskustoiminnan kehittäminen, järjestöt ja seurakunnat / hankesuunnitelmasta, johon myös Perheentalo -yhteistyö on ilmoittautunut mukaan. Uusi hanke tulee jatkamaan LAPE-muutosohjelman rinnalla perhekeskuksiin liittyvää kehittämistyötä.
- Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n strategiailta Iisalmen Uimahallin kerhuhuoneella 7.9.2017. Paikalla kuusi henkilöä. Jatkossa strategiaillat ovat PELARIIHIÄ.
- Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n PELARIIHI Iisalmen Uimahallin kerhuhuoneella 9.11.2017

4. TOIMINTA-ALUE, PÄÄMÄÄRÄ JA TAVOITTEET

4.1 Toiminta-alue

Perheentalo -yhteistyön toimistot ovat MLL:n Iisalmen yhdistys ry:n ylläpitämän Perhekeskus Onni ja Ilonan kanssa samoissa tiloissa Iisalmissa. Toimintaa järjestetään myös Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen Perhetupa Väkkärässä. Toiminta-alueena on pääasiassa Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alue.

4.2 Päämäärä

Perheen talo -yhteistyön päämääränä on vakiinnuttaa **uudenlainen lapsiperhetyön varhaisen tuen kumppanuusmalli**. Paikallisilla kansalaisjärjestöjen toteuttamalla ammatillisesti johdetulla vapaaehtoistyöllä on oma paikkansa tulevien maakuntien ja kuntien palvelurakenteissa.

4.3 Tavoitteet

YHDESSÄ LAPSEN PARHAAKSI

”Tove Janssonin tarina Näkymättömästä lapsesta kertoo, kuinka lapsista tulee näkymättömiä ja kuinka näkymättömästä tulee jälleen näkyvä. Tarinan pedagoginen hahmo on Muumimamma, jonka jokainen näkymättömään Ninniin kohdistama hyväksyntä ja huomio saa aikaan sen, että näkymättömästä tulee jälleen näkyvä.”

Päätavoite on Yhdessä lapsen parhaaksi!

Alatavoite 1: Lasten ja lapsiperheiden arjessa suoriutumisen edistäminen. Positiivisen vanhemmuuden vahvistaminen jo hyviksi todettujen käytäntöjen ja uusien toimintamuotojen avulla. Vahvistaa perheiden osallisuutta ja tukea heidän omaa toimijuuttaan ottamalla perheet mukaan toiminnan suunnitteluun.

Alatavoite 2: Lisätään vapaaehtoisten osallistumisen mahdollisuuksia ja edistään yhteisöllisyyttä. Järjestöjen toimintaedellytysten vahvistaminen. Järjestötiedottaminen ja yhteisen vaikuttamistoiminnan vahvistaminen. Järjestöjen keskinäisen ja muiden tahojen välisen yhteistyön edistäminen.

Alatavoite 3: Lapset ja lapsiperheet osallisena ja kokemustiedon tuottajana -menetelmien kehittäminen sekä oikeusperustaisen ajattelun vahvistaminen. Lapsilähtöisen ajattelutavan vahvistaminen.

Alatavoite 4: Perheentalo -toimintamallin levittäminen ja vertaiskehittäminen yhdessä toisten Perheentalojen kanssa

4 TOIMINNAT

Perheen talo –yhteistyön toimintatapana on ollut lapsilähtöinen, perhekeskeinen toiminta, joka pyrkii perheiden omaehtoisten ja osallisuutta lisäävien toimintojen kehittämiseen - sosiaalipedagoginen ajattelutapa. Sosiaalipedagogisen työn perusajatuksena on tarjota ihmisille mahdollisuus osallistua, kohdata toisia ihmisiä, tehdä mielekkäitä asioita sekä kokea yhteisöllisyyttä toisten kanssa.

Käytännön toimintamallina on hyödynnetty Heränneen Huolen Puheeksi ottaminen -menetelmää sekä tiedon nopeaa välittämistä varhaisessa vaiheessa yhteistyöverkostoissa kuten neuvolan, perheneuvolan ja sosiaalitoimen kanssa. Samalla on vahvistettu työntekijöiden reflektiivistä työtettä ryhmä- ja yksilötyössä.

Toiminnat on jaoteltu tavoitteiden mukaisesti toimintakaavioon, joka on tämän toimintakertomuksen liitteenä, Liite 1

4.1 TUKIHENKILÖTOIMINTA

”Kun ei ole omia verkostoja, on joku joka on läsnä ja välittää”

Tausta ja tavoite

lialmessa on ollut Pelastakaa Lasten tukihenkilötoimintaa loppuvuodesta 2000 alkaen. Toiminnan tavoitteena on tukea lapsiperheitä heidän arjessaan. Toimintaa toteuttaa Pelastakaa Lapset ry:n Itä-Suomen aluetoimisto yhteistyössä lialmen Pelastakaa Lapset ry:n ja Perheen talo -yhteistyön kanssa. Ylä-Savon SOTE -kuntayhtymä on myöntänyt tukihenkilöiden kilometrikorvauksiin määrärahan lialmen Pelastakaa Lapset ry:lle, jonka hallitukselta tukihenkilöt ovat voineet hakea korvauksia matkoihin.

Perheet hakevat tukihenkilöä hyvin erilaisissa elämäntilanteissa. Lapsiperheessä voimavarat voivat olla koetuksella monenlaisista syistä. Yhteistä hakijaperheille on se, että perheillä ei ole riittävästi tukiverkostoa. Tavoitteena toiminnassa on koko perheen tukeminen. Tukihenkilötoiminnalla pyritään tarjoamaan joustavasti apua ja tukea erilaisille lapsiperheille, erilaisissa elämäntilanteissa.

Toimintalukuja vuodelta 2017

Valmennettuja tukihenkilöitä on yhteensä 35 henkilöä. Tukisuhteita oli 54 (18 eri perhettä). Perheissä toimivia tukihenkilöitä oli 18 henkilöä. Tuettavia lapsia perheissä on ollut vuoden aikana 47.

Tauolla on 11 tukihenkilöä. Mukana muuten toiminnassa on 6 tukihenkilöä.

Vuonna 2017 järjestettiin yksi tukihenkilövalmennus uusille tukihenkilöille. Valmennuksiin osallistui yhteensä kolme henkilöä.

Tukihenkilöt ovat osallistuneet erittäin aktiivisesti Perheentalon kaikille vapaaehtoisille tarkoitettuun koulutus- ja virkistystoimintaan. Pelastakaa Lapsen ry:n aluetyöntekijä oli mukana kahdessa Perheentalo -yhteistyön vapaaehtoisten illassa, jossa tukihenkilöillä oli mahdollisuus jutella hänen kanssaan tukihenkilötoimintaan liittyvistä asioista. Lisäksi tukihenkilöt ovat pystyneet pitämään yhteyttä Perheentalo -yhteistyön koordinaattoriin.

lialmen tukihenkilötoiminnalle on koko sen olemassaolonsa aikana ollut tyypillistä se, että siinä on mukana useita Savonia-ammattikorkeakoulun sosiaalialan opiskelijoita, jotka voivat sitoutua toimintaan määrääjäksi – yleensä enintään vuodeksi.

Kaikille hakijaperheille ei aina heti ole pystytty tarjoamaan sopivaa tukihenkilöä. Kotikäyntejä tehtiin 5.

Tukihenkilöprosessi

Perhe voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijään, soittamalla tai sähköpostilla. Perheen yhteydenotto on aina tärkeä. Tuen tarpeen ilmaiseminen ei kuitenkaan aina ole helppoa ja työntekijänä on tärkeää rohkaista perhettä luottamaan siihen, että oma tunne tuen tarpeesta riittää. Perheitä on ohjattu tukihenkilötoimintaan esimerkiksi perheneuvolan työntekijöiden, perhepalveluiden sosiaalityöntekijöiden ja perheohjaajien kautta. Perhekeskus Onni ja Ilonassa työntekijät ovat herkällä korvalla kohdatessaan

perheitä MLL:n vertaisryhmissä, koska vanhemmat voivat ilmaista tuen tarvetta fiiliskierroksella tai kahdenkeskisissä keskusteluissa.

Koordinaattori tekee kotikäynnin pääsääntöisesti kaikkiin tukihenkilöä hakeviin perheisiin. Perheet saavat lisää tietoa lapsiperheiden tukihenkilötoiminnasta. Tärkeää on arvioida yhdessä onko tukihenkilötoiminta juuri tälle perheelle sopiva tukimuoto. Kotikäynnillä voidaan täyttää hakemukset yhdessä tai perhe voi vielä jäädä harkitsemaan asiaa. Tarvittaessa perheitä pyritään ohjaamaan aktiivisesti muun tuen piiriin.

Tukihenkilö käy perheessä sopimuksen mukaan, tavallisesti 2 – 3 kertaa kuukaudessa. Tukihenkilö sopii nimikkoperheensä kanssa, miten yhteinen aika parhaiten tukee perheen tilannetta. Apua annetaan perheen ehdoilla. Välillä autetaan kotiaskareissa, leikitään lasten kanssa tai lähdetään koko perheen kanssa ulos, vaikkapa retkelle. Tukihenkilöt haluavat olla perheen tukena mahdollisimman luontevasti ja ilman turhia muodollisuuksia.

Perhekahvilaohjaajaksi

5.2 MLL:n Iisalmen yhdistyksen Perhekeskus Onni ja Ilona

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n Perhekeskus Onni ja Ilona sijaitsee Iisalmen keskustassa, Pohjolankatu 6 L 6. Tilat olivat auki maanantaista perjantaihin klo 9.00 – 14.00 sekä keskiviikkoa iltaisin klo 17.30-19.00, jolloin vapaaehtoiset pitävät tiloja auki. Vapaaehtoisena hallituksen nimeämänä perhekeskusvastaavana on toiminut Riitta Kauhanen.

Tiloissa on pienimuotoinen MLL:n Iisalmen yhdistyksen perhekahvila, jossa tarjolla kahvia, teetä, mehua ja pientä välipalaa. Lisäksi yhdistys pitää lastentarvikkeiden kirpputori Kullanmurua. Tiloissa ovat myös Perheentalo -yhteistyön työntekijöiden sekä Pelastakaa Lapset ry:n Isämies -työelämässä ESR-hankkeen isätyöntekijän toimistot.

Tiloissa kokoontuu ammatillisesti ohjattuja vertaisryhmiä neljä kertaa viikossa. Myös ilta-ajat ovat suosittuja ja tiloissa toimii muun muassa Suomen Punaisen ristin vapaaehtoisen pitämä kansainvälinen Naistenkerho, jota on toteutettu yhteistyössä Iisalmen kaupungin Voima-hankkeen (pakolaisten kotouttamishanke) ja Perheentalo -yhteistyön kanssa sekä Yhden Vanhemman Perheryhmä Iisalmen srk:n ja Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen yhteistyössä. Myös Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän äitisyöneuvolan ryhmäneuvola ja Vauvakutsut yhteistyössä Iisalmen seurakunnan kanssa ovat kokoontuneet perhekeskuksen tiloissa säännöllisesti.

Perhekeskus Onni ja Ilona oli vuoden 2017 aikana auki 233 arkipäivää. Heinäkuu oli kokonaan kiinni. Avoimessa perheiden toiminnassa oli käyntikertoja yhteensä vuoden aikana 3500, joista miehiä 400 eli noin 14 % kävijöistä.

Yhteensä Perhekeskus Onni ja Ilonassa oli vuoden 2017 aikana 10303 käyntikertaa.

Perheiden kokemuksia Perhekeskus Onni ja Ilonasta

"Tämä on aivan mahtava paikka. Päivä kuluu paljon paremmin kun saa käydä täällä leikkimässä"

"Hyvä kun teillä on hirveesti kirjoja"

"Tosi hyvät tilat, lapset mahtuu hyvin leikkimään."

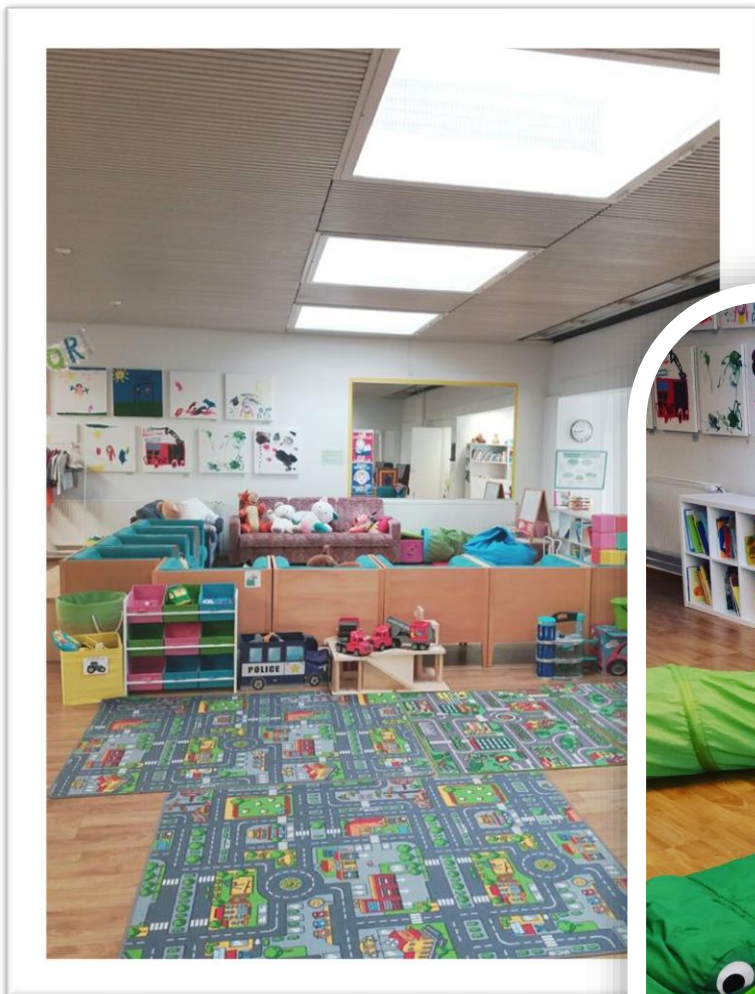
Moni perhe on antanut hyvää palautetta tilojen tilavuudesta ja avaruudesta. Keskeinen sijainti koetaan hyväksi. Joitakin kertoja on tullut palautetta, että ensi kertaa tuleva perhe on joutanut vähän etsiskelemään sisäänkäyntiä. Leikkiminen ja saman ikäisten lasten tapaaminen on lapsille tärkeää. Saamme usein palautetta myös siitä, kuinka tärkeäksi koetaan, että heti ovelta tervehditään ja toivotetaan tervetulleiksi.

Kodinomaisuus ja keittiön käyttömahdollisuus on tärkeää ja useimmiten sekä vanhemmat että lapset syövät mukanaan tuoman lounaan Onni ja Ilonassa. Useille lapsille ruokahetki onkin tärkeä osa "kerhopäivää"

"Tänne on kuin kottiinsa tulis"

"Tämä on ihana paikka. Missään muualla lisäalassa ei voi vain tulla viettämään aikaa ja lapset saa leikkiä" Kahden lapsen äiti

"Ihana, siisti, puhdas paikka, jossa vaihtaa vaippaa sekä ruokailla."

5.2.1 Vertaisryhmät ja muut ryhmät vuodelta 2017

Vertaisryhmiä ja muita ryhmiä kokoontui vuoden 2017 aikana yhteensä 28, jotka kokoontuivat yhteensä 355 kertaa ja käyntikertoja oli yhteensä 6303. Suurin osa ryhmistä kokoontui Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Perheiden Liikuntakerho kokoontui Iisalmen Liikuntahallissa ja toinen Nalleneuvola Iisalmen kirjastossa. Lisäksi oli erilaisia yhdistysten omia kokouksia ja muita tapahtumia ja tilaisuuksia vuoden aikana yhteensä 35, joissa oli käyntikertoja 500.

Ammatillisesti ohjatut vertaisryhmät

Vertaisryhmissä samassa elämäntilanteessa olevat ihmiset kohtaavat, vaihtavat kokemuksiaan ja tukevat toisiaan. Vertaisryhmissä tavoitteena on vertaisuuden kautta ohjaajan tukemana vahvistaa vanhemmuutta ja perheen hyvinvointia. Tukea vanhemman ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta ja varhaista vuorovaikutusta sekä edistää vanhempien sosiaalisen verkoston laajenemista uusien kaveri- ja ystävyysuhteiden myötä myös ryhmien ulkopuolelle.

Uusi vertaisryhmä 0-6 kk ikäisille vauvoille ja heidän vanhemmilleen alkaa kaksi kertaa vuodessa, tammikuussa ja syyskuun alussa. Vertaisryhmä jatkuu samalla paikalla noin vuoden, jonka jälkeen ryhmä päättyy ja sen paikalla aloittaa uusi vauvaryhmä. Poikkeuksen tekee maanantain perheryhmä joka on kiinteästi paikallaan. Monet perheet ovat käyneet jo vuosien ajan ja on mahtava etuoikeus nähdä lasten kasvavan ja vanhempien kasvavan vanhemmuuteen. Syyskaudella ryhdyttiin pitämään maanantain perheryhmää yhteistyössä seurakunnan lapsiperhetyön kanssa. Yhteisenä linjana sovittiin ettei ryhmässä ole uskonnollista tunnuksellisuutta.

Vertaisryhmät ovat kokoontuneet pääasiassa Perhekeskus Onni ja Ilonassa, lukuun ottamatta joitakin retkiä ja liikuntahallivuoroja. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry:n hallituksen nimeämänä vapaaehtoisena vertaisryhmävastaavana kuluneena vuotena toimi Maija Kahelin. Vertaisryhmien suunnittelusta ja ohjauksesta on vastannut toiminnanohjaaja Sirkku Nevalainen.

Aamupäivien vertaisryhmien rakenne

Aamupäivien avoimet vertaisryhmät alkavat klo 10. Ryhmäläisten saapuessa ohjaaja ottaa heidät vastaan luoden hyväksyvää ja vastaanottavaista ilmapiiriä. Ohjaaja kohtaa ryhmäläiset samalla tasolla, refleктоivalla työotteella. Toiminta pidetään mahdollisimman lapsilähtöisenä ja –tahtisena. Vertaisryhmissä on pääsääntöisesti samana toistuva rakenne. Aluksi lorutellaan ja/tai lauletaan yhdessä.

Lorut ja laululeikit

Lorut ja laululeikit valitaan lapsen ikätason mukaisesti. Lorujen ja leikkien kautta tavoitteena on tukea vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta ja kannustaa vanhempia laulamaan ja loruttelemaan myös kotona lapsen kanssa. Tätä tarkoitusta varten vanhemmille annetaan kotiin viemisiksi lorun, laulun tai laululeikin sanat, jotka voi liimata kaikille ryhmäläisille jaettavaan ”reissuvihkoon”. Vauvan silittely ja ihastelu saattaa joskus tuntua kummalliselta ja vieraalta. Tällöin suuressa merkityksessä on muiden ryhmäläisten sekä ohjaajan antama esimerkki, joka tapahtuu kuin huomaamatta. Ohjaajana on ollut hienoa huomata, kuinka loruttelut, silittelyt ja ihastelut muuttuvat myös näillä vanhemmilla luonteviksi. Niissä hetkissä ennaltaehkäisevät työn pienten tekojen merkitys näkyy harvinaisen konkreettisesti.

Fiiliskierros

Laulun tai lorun jälkeen on fiiliskierros, jolloin jokaisella on mahdollisuus kertoa päällimmäiset tunteuksensa viikon ajalta. Fiiliskierros toimii samalla myös esittelynä ja tässä yhteydessä vanhemmat kertovat oman etunimensä sekä lapsensa etunimen ja iän. Fiiliskierros saattaa kestää noin kahdestakymmenestä minuutista noin

tuntiin. Esittelyn merkitys korostuu avoimessa vertaisryhmässä, koska ryhmän toimintaan voi tulla mukaan uusia perheitä missä vaiheessa vain.

Ensimmäisillä kerroilla ohjaaja kysyy kahden kesken uudelta vanhemmalta haluaako hän osallistua kierrokseen vai aluksi vain kuunnella. Yleensä vanhemmat haluavat osallistua heti ensi kerrasta lähtien. Aluksi fiiliskierrokset jännittävät useita vanhempia, mutta hyvin pian siitä tulee tärkeä osa ryhmää ja sekä työntekijät että vanhemmat ovat kokeneet sen merkityksellisinä. Sen kautta myös toiset vanhemmat tulevat tutuksi ilman, että itse tarvitsisi aktiivisesti tehdä aloitetta tutustumiseen. Yksi ohjaajan tehtävistä onkin tukea kaveri- ja ystäväsuhteiden syntymistä mm. kannustamalla vanhempia tapaamaan myös ryhmän ulkopuolella.

Fiiliskierroksen aikana syntyy usein keskustelua ja vanhemmat kysyvät muilta vinkkejä ja mielipiteitä. Toisten vanhempien vertaistuki on tärkeää. Ohjaajan tärkeä rooli onkin huolehtia ryhmädynamiikasta ja tukea ryhmän hyväksyvää, demokraattista ja avointa ilmapiiriä. Lähtökohtana on, että jokainen on oman elämänsä asiantuntija. Ohjaaja huolehtii, että vanhemmille jää tilaa keskustella heille tärkeistä asioista pitämällä samalla lapset keskustelun keskiössä ja tukemalla vanhemman mentalisaatiota.

Joskus fiiliskierroksen aikana tai muuten ryhmässä huoli saattaa herätä, yleensä vanhemman jaksamisesta. Tällöin ohjaaja on ottanut huolen puheeksi vanhemman kanssa kahden kesken ja tarvittaessa ohjattu vanhempi, tai koko perhe, avun piiriin. Ohjaajana on tärkeä tunnistaa mihin oma ammattitaito riittää ja milloin oikea-aikainen perheohjaus on tarpeen.

Ohjelman mukainen aihe

Fiiliskierroksen jälkeen on ryhmän ohjelman mukainen aihe, mikä voi olla keskustelua vanhemmuuteen tai kasvatukseen liittyvistä asioista, asiantuntijan vierailu, toiminnallisempi ohjelma, esimerkiksi askartelu tai ohjattu tuokio kuten vauvatus (vuorovaikutustanssi) tai vuorovaikutusleikkejä. Näiden aiheiden avulla pyrimme sekä jakamaan tietoa, että herättelemään keskustelua ja ajatuksia. Esimerkiksi aihe vanhemmuus ja hyvinvointi ja parisuhde lapsiperheessä on joka kerralla herättänyt paljon hyvää keskustelua ja ajatusten vaihtoa, jopa siinä määrin, että erään joidenkin ryhmien kohdalla jatkoimme samasta aiheesta toisellakin kertaa.

Vertaisryhmissä käsiteltyjä teemoja olivat mm. vauvan kasvuun ja kehitykseen liittyvät asiat, uniasiat, satuhieronta, lapsen kiukun kohtaaminen, vanhemmuus ja hyvinvointi, tunteet, parisuhde lapsiperheessä, loruttelu ja lorukorttiaskartelu, sormiruokailu, vuorovaikutusleikit, lapsi ja kesä –mitä ottaa huomioon, lapsiperheille tarjolla olevat palvelut, puhetta päihteistä ja päihdekasvatuksesta, vanhemmuuden vaikeat tunteet ja vanhemmuus ja hyvinvointi. Tämän lisäksi jaettiin synnytyskokemuksia, rakkaimpia uni- ja lohdutuslauluja ja tutustuttiin kantoliinoiniin kantoliinatukihenkilö Miina Kemppaisen kanssa sekä vauvaintiin vauvaintiohjaaja Katja Huttusen kanssa.

Yleensä aiheet pyritään menemään mahdollisimman keskustelevasti, ohjaaja esittää tarvittaessa kysymyksiä, joita yhdessä pohditaan ja joiden kautta keskustelua on helpompi aloittaa ja pysyä aiheessa. Tämän lisäksi vertaisryhmissä kävi myös asiantuntijavierailijoita. Päivähoidon johtaja Sinikka Hyvärinen vieraili kertomassa päivähoidosta ja lapsiperheiden palveluohjauksen työntekijä perhetyöntekijä Marja Granlund kävi kertomassa vauvaryhmissä kotipalvelusta. Neuvolapsykologi Liisa Katainen ja Outi Tiainen keskustelivat ja opastivat vuorovaikutuksesta ja vauvan kehityksestä. Tanssinopettaja Päivi Herd ohjasi vauvojen vuorovaikutustanssia ja isommille lapsille ja heidän vanhemmilleen musiikkiliikuntaa ja vauvaintiohjaaja Katja Huttunen kertoi vauvauinnista ja mitä kannattaa ottaa huomioon vauvan kanssa uimahalliin mentäessä.

Ryhmissä tehtiin pieniä retkiä leikkikentille ja liikennepuistoon. Perheryhmä vieraili palolaitoksella, joka oli pidetty vierailu. Syksyllä ryhmissä järjestettiin valokuvaus, johon osallistui runsaasti perheitä.

Perheiden perjantai

Vuoden aikana lähdettiin aktiivisesti kehittämään myös avointa toimintaa. Syyskauden alussa käynnistettiin Perheiden perjantait, joissa joka toinen viikko on noin puolen tunnin mittainen perhetanssi tuokio eli liikunnallisia laululeikkejä lapsiperheille. Ohjaajana toimii Nuorisoseura Nuoren Iisalmen Päivi Herd. Joka toinen viikko on vaihtuvaa ohjelmaa ja pyrimme, että perheiltä nousisi toiveita sekä otamme perheitä mielellään myös järjestämään toimintaa. Esimerkiksi kaksi kertaa syyskaudella ompelimme yhdessä vauvan vaatteita. Idea ja toteutus tuli perheiden puolelta. Työntekijä markkinoi ompelupäivää sekä oli mukana toteutuksessa. Useamman kerran olemme myös leiponeet yhdessä perheiden toiveesta. Uunissa on paistunut mm. sämpylät, pitsat, pullat, muffinsit ja jouluparit. Perheiden perjantait ovat olleet alusta lähtien hyvin suosittuja.

Kerhomummit ja kummit

Vapaaehtoiset ”kerhomummit ja -kummit” ovat voimavara vertaisryhmien toiminnassa. Heidän roolinaan on keskeisesti ollut lasten hoidossa auttaminen. Kerhomummi on esimerkiksi toiminut perheryhmässä varasylinä vauvalle, vanhemman askarrellessa isomman lapsen kanssa, tai lukeneet ja leikkineet isomman kanssa äidin ruokkiessa pienempää. Vanhemmat ovat ottaneet kerhomummin hyvin vastaan ja apua lastenhoidossa kaivataan. Vauvaryhmä Kiurut sai oman kerhokumminsa kolmen lapsen äidistä, jolla oli mahdollisuus olla tiiviisti ryhmän mukana. Ryhmäläisiltä on tullut hyvää palautetta vapaaehtoisen mukana olosta ryhmässä Vuonna 2017 toiminnassa oli mukana yksi vapaaehtoinen kerhomummi ja yksi kerhokummi.

Vapaaehtoiset vertaisryhmäohjaajat

Vapaaehtoisia vertaisryhmäohjaajia koulutettiin MLL:n Jututtamo -koulutuksella vuonna 2017. Koulutuksessa oli mukana kuusi osallistujaa. Jututtamo -koulutus perustuu mentalisaatioteoriaan. Kouluttajina toimi Eila-Mari Väättäin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvisuomen piiristä sekä Perheentalo -yhteistyön toiminnanohjaaja ja Sirkku Nevalainen.

Iltapöllöt

Vuonna 2017 Iltapöllöt iltaryhmää ovat pitäneet vapaaehtoiset. Iltapöllöt on perheiden kohtaamispaikka, jossa vapaa yhdessäolo ja leikki ovat etusijalla. Iltapöllöt kokoontuivat keskiviikkoisin klo 17.30-19.00 noudattaen koulujen lukukausiryhmiä. Vuonna 2017 Iltapöllöissä toimi kahdeksan vapaaehtoista.

Aamupala ja asiaa -tuokiot

Aamupala alkaa klo 9.00 ja asiaosuus klo 10.00-11.15, jonka jälkeen perheillä on mahdollisuus jutella asiantuntijavieraan kanssa kahden kesken. Asiantuntijavierat ovat oman alansa ammattilaisia. Aiheina oli vuonna 2017 Lantionpohjan ja keskivartalon lihakset kuntoon, Voimavaroja vanhemmuuteen, Opastusta kantoliinon käyttöön ja sidontoihin, Kielenkehityksen tukeminen lapsiperheen arjessa, Lapsen ravitsemus ja lapsiperheen arki-ruokailu, Lapsen fyysisen kehityksen tukeminen ja Päivähoidon aloitus.

Kokemukset ovat olleet hyviä. Erityisesti Lantionpohjan ja keskivartalon lihakset kuntoon kertaa keuhuttiin paljon. Paikalle on tullut perheitä, joilla on mielenkiintoa aihetta kohtaan ja tarvetta saada konkreettista tietoa.

Perheiden kokemuksia vertaisryhmätoiminnasta

Vertaisryhmien kävijöiltä kerätyn palautteen mukaan ryhmäläiset ovat saaneet tietoa toiminnasta pääasiassa neuvolan kautta. Vertaistuki, äitikaverit, ryhmän hyvä ilmapiiri, hyvät aiheet ryhmässä sekä henkilökunta on saanut paljon hyvää palautetta. Erytisesti vertaistuen ja ystävystymisen merkitys nostetaan usein esille tärkeäksi asiaksi. Monilla vanhemmilla yhtenä suurena motiivina tulla ryhmään onkin juuri toisiin lapsiperheisiin tutustuminen ja monessa ryhmässä ryhmäläiset sopivat tapaamisia ja treffejä ryhmän ulkopuolellekin ja sitä pyrimme tukemaan.

"Parasta ryhmässä on ystävyysuhteet, joita on tullut. Se, että saa puhua avoimesti ja saa tukea. Aiheet on olleet hyviä!!!"

Lisää Sirkkuja"

"Tämä on kyllä minulle henkireikä"

Myös työntekijät ja heidän läsnäolonsa koetaan tärkeiksi.

"Henkilökunta on super mukavia sekä harjoittelijat."

"Kiitos kun juttelette ja vahditte lapsia, että pääsee vessaan."

"Lämmin kiitos ohjaajalle ihanasta asenteesta, joka on välittynyt koko ryhmään."

Fysioterapeutti Sanna Kärkkäinen kertoo lanttopohjan lihaskunnan palauttamisesta synnyttäneille äideille.

Nalleneuvola

on leikkiin perustuva lapsen kohtaamisen toimintamalli. Nalleneuvolaa on kehitetty yhdessä Savonian sairaanhoitajaopiskelijoiden kanssa. Toiminnan tarkoituksena on kohdata lapsi ja kuulla lapsen omia ajatuksia. Nallella kysytään kuulumiset, mitataan pituus ja paino, tarkistetaan näkö ja kuulo ja kaikki merkitään Nalleneuvolakorttiin ihan niin kuin oikeassakin neuvolassa. Toiminnasta valmistuu opinnäytetyö ja opiskelijat jatkavat lapsille suunnatun kävijätyytyväisyysmenetelmien kehittämistä.

Nalleneuvola-toimintaa on tarkoitus lisätä koko Ylä-Savon alueen kirjastoissa seuraavana vuonna.

Vertais -ja muut ryhmät:

	Kok.kerrat	Käyntikerrat	Aikuisia	Lapsia	Eri kävijöitä	Miehiä/isiä%
Hummerit keväällä /Pikkulinnut syksyllä, srk ja Perheentalo-yhteistyö	38	968	385	583	171	14 %
Pikkulokit	22	255	112	143	71	7 %
Kiurut	42	629	321	308	66	1 %
Tintit	19	427	213	214	57	1 %
Peipot	38	762	375	387	57	2%
Perheiden Perjantai	16	530	218	312	193	2 %
Iltapöllöt	34	525	234	292	100	25 %
Aamupala ja asiaa	10	320	155	165	120	5 %
Imetyksen Tuki ry	10	109	55	49	25	
Masuillat odottaville/Doulat	11	67	65	2	60	0 %
Lapsiperheiden liikuntakerho	12	424	185	239	50	5%
Nalleneuvola, Onni ja Ilona	11	72	32	40	45	2%
Nalleneuvola, lisal. kirjasto	7	195	75	120	105	10%
Leijonaemot, lasten vertais- ryhmä	6	20	6	14	8	0%
Vauvakutsut, srk ja Perheen- talo -yhteistyö	5	29	26	3	29	10 %
Eroneuro/erokahvila	2	10	10	0	10	10 %
Lasten eroryhmä	1	6	2	4	6	0 %
Luetaan yhdessä suomea, SPR	10	150	105	45	25	10%
Kansainvälinen naisten kerho, SPR	12	442	297	145	57	5 %
Diabetes perheryhmä	1	1	5	10	15	10 %
Pohjois-Savon Syöpäyhdistys	6	36	36		12	
Yhden vanhemman ryhmä, srk ja Ylä-Savon Ensi- ja turvakoti- yhdistys	10	49	25	24	12	
Vauvanruokakurssit, Martat	2	26	14	12	26	30 %
Perhevalmennusryhmät, Ylä- Savon SOTE kuntayhtymä	10	110	110	0	100	45 %
Unisef Ylä-Savo vapaaehtoiset nukentekijät	10	78	78		12	
TATU ry Hanaa! hanke	1	19	11		19	30 %
Isämiesten Iltavuorot, Isämies Työelämässä-hanke, PELA	9	34			30	100%
Yhteensä kaikki ryhmät	355	6303	3150	3120	1491	

5.3 Perhetupa Väkkärän avopalvelutoiminnot

Perhetupa Väkkärä on Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n toimipaikka. AVITUS - avopalvelutoiminnan kehittämishanke aloitti toukokuussa 2007 (RAY, nykyisin Ak -kohdennettu toiminta-avustus), johon on palkattu yksi työntekijä. Perheentalo -yhteistyön johtaja on kuulunut AVITUS-toiminnan ohjausryhmään, joka on kokoontunut vuoden aikana viisi kertaa. Ohjausryhmän tavoitteena on koordinoita ja kehittää Perhetupa Väkkärän avopalvelu- ja Päiväryhmä Pampulan toimintaa. Lisäksi eri työmuodoille on koottu omat työryhmät, jotka kokoontuivat noin kerran kuukaudessa. Perheentalo -yhteistyön johtaja tai koordinaattori on ollut mukana näissä työryhmissä.

Perhetupa Väkkärä on Louhenkatu 19:sta sijaitsevassa kerrostalon alakerrassa. AVITUS – avopalvelutoiminnasta on oma laajempi toimintakertomus.

Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksessä aloitettiin Ensi- ja turvakotien liiton mukainen Päiväryhmä Pampulan päiväryhmätoiminta keväällä 2016 (RAY, Ak-kohdennettu toiminta-avustus), johon on palkattu kaksi työntekijää. Päiväryhmä Pampulan päiväryhmätoiminta on intensiivistä toimintaa erityistä tukea tarvitseville vauvaa odottaville ja vauvaperheille Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alueella.

5.3.1 Yökylätoiminta

” Todella hyvä kokemus, lapset olivat viihtyneet ja tunteneet olonsa turvalliseksi, se oli tärkeintä”

Yökylätoimintaa järjestettiin resurssien mukaan kuukausittain lapsiperheille, joilla ei ole mahdollista viedä lapsia esim. isovanhemmille. Yhtenä tavoitteena on perheiden jaksamisen tukeminen. Toiminta on kaikille yläsavolaisille perheille avointa, osa yökyliin tulleista lapsista ohjautui Ylä-Savon Soten sosiaalityöntekijöiden ja perhetyön kautta. Esitteitä Yökylätoiminnasta jaettiin seurakunnan tiloihin, sosiaalitoimeen, perhetyöhön, päiväkoteihin, neuvoloihin ja Perhekeskus Onni ja Ilonaan.

Yökylä alkoi vuonna 2017 perjantaina klo 17.00 ja päättyi lauantaina klo 14.00. Sisällöltään Yökylä pidettiin kodinomaisena ja tärkeää on, että Yökylässä on paljon kuuntelevia korvia, auttavia käsiä ja paljon aikuisen aikaa ja syliä tarjolla lapsille.

Avopalveluohjaajan lisäksi Yökylätoiminnan toteutukseen osallistui Perheentalon työntekijöitä, yhdistyksen vapaaehtoistoimijoita sekä sosionomi (AMK) ja lähihoitaja-opiskelijoita. Nopeasti täyttyvät paikat kertovat Yökylän kovasta kysynnästä ja tarpeesta. Vanhempien antamasta palautteesta ilmenee, että he kokevat yökylätoiminnan tärkeänä ja merkityksellisenä jaksamisensa ja arjen pyörittämisen kannalta. Monelle perheelle yökylä on ainoa yökyläilypaikka. Vuoden aikana järjestettiin 10 yökylää, joissa oli yhteensä 34 käyntikertaa ja eri lapsia oli 20. Perheentalotyöntekijä oli kuudessa yökylässä vastaavana ohjaajana.

5.3.2 Mummola-toiminta

”Kyllä on älyttömän hienoo, että tämmöistä toimintaa on olemassa”.

Mummolan Mummot ovat vapaaehtoisia henkilöitä, jotka muodostavat Mummolan Mummojen ryhmän. Ryhmässä oli vuoden 2017 aikana seitsemän mummoa, joista paikalla vuorollaan on kolme tai neljä mummoa. Mummolaan voi perhe tuoda lapsensa leikkimään siksi aikaa, kun itse käy vaikka kaupassa tai lääkärissä tai voi viettää hetken omassa rauhassaan. Tavoitteena on vanhempien jaksamisen lisääminen ja arjen sujumisen helpottaminen. Toiminta on maksutonta.

Mummola on avoinna keskiviikkoisin klo 9.00 – 12.00. Mummola oli auki 35 kertaa ja mummojen käyntikertoja oli 129 ja lasten 125. Eri lapsia oli 24 ja mummoja 7. Mummola on kokoontunut Perhetupa Väkkärässä.

Vapaaehtoiset Doulat

5.3.3 Doulatoiminta vauvaa odottavien perheiden tukena

Ylä-Savon ensi- ja turvakotiyhdistyksen doulatoiminta on Ensi- ja turvakotien liiton koordinoima toimintamuoto ja sitä kehitetään Perheentalo –yhteistyön kanssa. Doulatoiminnassa tuetaan äitiä ja perhettä vauvan odotuksessa ja synnytyksessä vapaaehtoisen koulutetun tukihenkilön avulla. Doulaa voidaan tarvita, kun äiti odottaa lasta yksin, pelkää synnytystä tai puolison ei ole mahdollista tulla synnytykseen mukaan. Doula voi myös olla tukena vaikka isä olisi mukana synnytyksessä, tällöin doula tukee sekä äitiä että isää. Ylä-Savon ensi- ja turvakotiyhdistyksen doulatoiminnasta peritään 40 euroa kuluksusta/tukisuhde.

Doulatoiminnan prosessi

Doulapyyntö voi tulla äitiysneuvolan tai muun yhteistyöverkoston kautta tai raskaana oleva voi olla suoraan yhteydessä Perheentalo –yhteistyön koordinaattoriin. Sopiva doula valitaan odottajan toiveita kuunnellen. Lisäksi nimetään aina myös varadoula. Doula sopii suoraan tapaamisista odottavan kanssa. Varadoula on yleensä mukana ensimmäisessä tapaamisessa. Myös työntekijä voi olla tarvittaessa mukana ensimmäisellä tapaamisella. Ennen synnytystä tapaamisia on yleensä kaksi tai kolme kertaa, mutta yhteistyö doulan kanssa voi alkaa missä vaiheessa raskautta vain. Tapaamiset voivat toteutua tuetavan kotona tai esimerkiksi yhdistyksen tiloissa ja niissä on mukana myös varadoula.

Doula on yleensä mukana synnytyksessä, mutta joskus ennen synnytystä annettu tuki on ollut riittävää. Jos synnytyksessä on kaksi tukihenkilöä, Kuopion yliopistollisen sairaalan käytännön mukaisesti synnytysosaston ylilääkärille toimitetaan sekä raskaana olevalta että yhdistyksen puolesta anonus doulasta toisena tukihenkilönä. Vauvan syntymän jälkeen doula tapaa kerran perhettä, jolloin voidaan käydä läpi kokemuksia tukisuhteesta ja synnytyksestä. Tämän jälkeen doulaussuhde päättyy. Doulaussuhteita oli viime vuonna kolme kappaletta, joista kahdessa luotiin doulaussuhde.

Doulakoulutus

Syksyllä 2017 järjestettiin doulakoulutus (10 tuntia), johon osallistui seitsemän vapaaehtoista. Kuusi vapaaehtoista jäi mukaan doulatoimintaan. Neliosainen Doulakoulutus järjestettiin 6.9, 13.9, 20.9 sekä 27.9.17. Ensimmäinen osio koostui yleisosiosta, jossa esiteltiin Perheentalo- yhteistyötä, Ylä-Savon ensi- ja turvakotiyhdistyksen toimintaa, vapaaehtoistoiminnan periaatteita, oikeuksia ja velvollisuuksia, kohtaamista sekä doulatoimintaa lyhyesti. Toisessa osiossa vapaaehtoiset Doulat kävivät kertomassa omia kokemuksiaan vapaaehtoisena Doulana toimimisesta ja koulutuksessa käytiin Doulaprosessi ja käytänteitä läpi. Kolmannen osion veti kättilö Anni Komulainen, joka perehdytti synnytysvalmennusosion ja kävi läpi doulan roolia synnytyksessä, synnytyksen vaiheita ja synnytyskivunlievitystä. Viimeisessä osiossa käsiteltiin äänen käyttöä synnytyksessä, synnytyslaulua ja hengitysharjoituksia. Viimeisessä osiossa käytiin myös kokoavasti läpi koulutettujen vapaaehtoisten tunnelmia ja tulevia tapahtumia ja doulailtoja.

Doulaillat

Doulailtoja pidettiin vuoden aikana viisi kertaa. Doulailloissa käyntikertoja oli 19. Doulailltojen vetäjinä toimi Perheentalo –yhteistyön koordinaattori. Doulailltojen ensisijaisena tarkoituksena on tukea doulia heidän vapaaehtoistehtävässään. Doulailloissa ideoitiin edelleen myös toiminnan markkinoinnin kehittämistä sekä Masuilloja. Doulat ovat käyneet kertomassa doulatoiminnasta neuvolan perhevalmennusilloissa. Lisäksi doulia on ollut mukana kevätmessuilla.

Vapaaehtoisten doulien ideoimia Masuilloja pidettiin vuoden aikana yhteensä 11 ja niissä oli 67 käyntikertaa. Masuillat on tarkoitettu odottaville äideille. Masuillat ovat vertaisryhmä.

5.4 LUONTOPERHELEIRI

Perheleirit

Luontoperheleiri on tarkoitettu kaikille perheille, jotka haluavat oppia nauttimaan luonnosta ja liikkumaan metsässä sekä tutustua luonnon ihmeisiin.

” Hienoa, että tähän luonnossa liikkumiseen kannustetaan!” ”Ihania muistoja jäi leiristä!”

”Taikametsä oli lapsista innostavaa, vaikka peikko näytti ensin olevan vähän jännittävän tuntuinen!”

Luontoperheleiri toimi samalla sosiaalialan opiskelijoiden oppimisympäristönä Savon ammattiopiston kanssa. Luontoperheleirin teoreettinen tausta nivoutuu sosiaalipedagogiikkaan, joka suuntautuu ihmisen arkeen ja omien voimavarojen löytämiseen. Lähtökohtana on perheen konkreettinen auttaminen.

Perheleiri järjestettiin yhteistyössä Nuoriso- ja matkailukeskus Metsäkartanon Voimaa Vanhemmuuteen –hankkeen kanssa Rautavaaralla. Leirille osallistui neljä perhettä (16 leiriläistä; viisi aikuista, lapsia

11, ikähaarukka 1 -9 vuotta), kaksi työntekijää ja 7 opiskelijaa. Hanke mahdollisti täysihoidon sekä Metsäkartanon ohjaajien työpanoksen, jota hyödynnettiin erityisesti leiriläisille järjestettävien aktiviteettien ohjaamisessa.

”Kaikki yhteiset hetket, pelit ja leikit olivat hyödyllisiä ja mukavia. Lapset nauttivat.”

Perheleirin ohjelmassa oli päivittäin Metsäkartanon ohjattuja aktiviteetteja. Omia rajojaan pääsi kokeilemaan esimerkiksi seinäkiipeilyn merkeissä ja seikkailumetsään rakennetulla luontopolulla. Metsäjoo- gaan pääsi osallistumaan halutessaan ja metsäkävelyyn kannustettiin myös itsenäisesti. Ohjelmaa so- vellettiin aina tarvittaessa niin, että myös leirin pienimmille lapsille oli mielekästä tekemistä. Iltapäiviin oli varattu aikaa myös perheiden omaehtoiseen toimintaan.

Metsäjoogatuokio luonnonkauniilla Metsäkartanon kankaalla.

5.5 Varhainen Perheohjaus

Perheohjaus on palveluohjausta. Perheohjauksessa pyritään toimimaan mahdollisimman lähellä perheitä. Ajatuksena on mahdollisimman helppoa ottaa yhteyttä työntekijään ja yhdessä miettiä ja keskustella perheen tilanteesta. Työntekijöillä on omat toimistot Perhekeskus Onni ja Ilonan yhteydessä, joten kohtaamiset ja kahdenkeskiset tuokiot syntyvät kuin itsestään. Keskusteluhetket vaativat työntekijältä ammattimaista tietoisuutta ja ymmärrystä perheen nykyhetkestä. Samalla työntekijöiden roolit lapsiperheiden varhaisen puuttumisen ja kynnyksättömän työn asiantuntijoina ovat vahvistuneet.

5.6 Tapahtumat

25.3.2017 Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden organisoima Kulttuurien Karnevaali Iisalmen Kulttuurikeskuksessa kokosi yhteensä noin 700 kävijää. Perheentalo oli yhtenä järjestäjistä.

16.11.2017 Suomimetsän 100 lastenjuhlakonsertti, noin 400 osallistujaa, Perheentalon puolelta järjestelyissä paikalla 15 henkilöä. Konsertin yhteydessä koottiin seinälle Suomipuu, johon lapset saivat tehdä lehtiä ja kirjoittaa tai piirtää, mikä on parasta Suomessa.

Lapsen oikeuksien päivän
**Suomimetsän
juhlakonsertti**

Iisalmen kulttuurikeskuksen
Eino Säisä -salissa
torstaina 16.11.2017 klo 17.30

Esteetön pääsy,
paikkoja on rajoitetusti.

Konsertti on maksuton!

Perheentalo
Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
MLL
unicef
Punainen Risti

Suomi Finland 100
viik savon
musiikki-
opisto

6 VAPAAEHTOIS- JA KANSALAISTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Perheentalo –yhteistyön vapaaehtois- ja kansalaistoiminnan kehittäminen ja koordinointi on tärkein järjestöjen toimintaedellytysten turvaamisen elementti. Vuosien aikana on muotoutunut hyväksi koettu rakenne ja rytmi virkistys- ja koulutustapahtumista, jotka on tarkoitettu kaikille Perheentalo – yhteistyön vapaaehtoisille, hallitusten jäsenille ja työntekijöille. Vuoden aikana oli toiminnoissa mukana yhteensä 175 vapaaehtoista, joista 47 oli opiskelijoita. Perheentalo yhteistyössä mukana olevien yhdistysten vapaaehtoisista osa on hallitusten jäseniä, mutta suurin osa heistä on myös aktiivisia vapaaehtoisia.

TAMMIKUU

2.-3.1 pidettiin Perhekeskus Onni ja Ilonassa kalusteiden kokoamistalkoot, johon kutsuttiin mukaan vapaaehtoisia. Vapaaehtoisia osallistui talkoisiin 5 vapaaehtoista. Talkoolaisille tarjottiin kahvit ja pientä purtavaa kiitokseksi.

30.1. Vietettiin vapaaehtoisten pizza- ja peli-iltaa Perhekeskus Onni ja Ilonassa, johon osallistui neljä vapaaehtoista, kaksi työntekijää sekä yksi lapsi. Vapaaehtoiset saivat itse koota mieluisat pizzat, jotka maistuivat hyvin. Ilta oli oikein mukava ja kului rennosti pelaillen lautapelejä, keskustellen ja herkutellen pizzalla.

HELMIKUU

13.2 järjestettiin vapaaehtoisten perehdytysilta Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Osallistujia oli 5 ja kouluttajina 2 työntekijää (Miia Jyrkinen ja Erja Heiskanen). 4 perehdytykseen osallistunutta kiinnittyi/oli jo kiinnittynyt Perheentalo yhteistyön vapaaehtoistoimintaan.

MAALISKUU

2.3. vietettiin talviriehaa Paloisvuoren ulkoilualueella, johon osallistui kolme vapaaehtoista, sekä kaksi vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunutta perhettä (2 äitiä ja 1 isä + 3 lasta) sekä kaksi työntekijää. Vähäisestä osallistujamäärästä huolimatta kaikilla tuntui olevan mukavaa, osa laski mäkeä pulkilla ja kaikille maistui kodassa paistetut makkarat ja mehut/kahvit.

20.3 järjestettiin Lasten riitatilanteet- koulutus Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Osallistujia oli 12 vapaaehtoista + 3 työntekijää. Alustajana toimia neuvolapsykologi Liisa Katainen. Illasta tuli hyvää palautetta, vapaaehtoiset kokivat koulutuksen tärkeänä ja hyödyllisenä. Tarjottavat saivat kehuja. Tarjolla oli täytetyjä voileipiä, kirsikkatomaatteja, vesimelonia ja fanipaloja, valmis-smoothieta, mehua, kahvia, teetä ja omenataskuja. **Koulutukselle on toivottu jatko-osaa!**

25.3 vietettiin Kulttuurien karnevaaleja, johon osallistui 3 vapaaehtoista. Vapaaehtoiset toimivat työntekijöiden apuna toiminnan esittelijöinä. Tapahtumassa oli mukana myös Vamlaksen Tarja ja Anu.

30.3 järjestettiin tukihenkilövalmennus yhteistyössä Pelastakaa lapset ehkäisevän lastensuojelutyön koordinaattori Mervi Hakkaraisen kanssa. Iltaan osallistui 2 valmennettavaa, joista toinen lähti mukaan tukihenkilötoimintaan. Illassa oli myös esittelemässä tukihenkilötoimintaa nykyinen tukihenkilö Henna Sonninen.

HUHTIKUU

27.4 oli vapaaehtoisten hemmotteluilta Pelixirillä, johon kuului ohjattu kehonhuolto-osio, hemmottelubuffet HomeCaren jalkakylvyt, sekä saunomista halukkaille. Osallistujia oli 10 vapaaehtoista + kaksi

työntekijää + 1 lapsi. Ilta oli oikein onnistunut ja tykätty. Vastaavan illan voisi jatkossa järjestää edullisemmalla budjetilla tekemällä tarjottavat itse. Hemmotteluillan uusintaa pyydettiin toukokuussa kerätyssä palautelomakkeessa (ei ollut päässyt paikalle)

TOUKOKUU

8.5 vietettiin Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistyksen ja Perheentalon yhteistyössä järjestämää leikkipäivää. Koleasta säästä huolimatta leikkijöitä oli paljon ja iltaan osallistui 6 vapaaehtoista leikittäjää. Leikkipäivä sai hyvää palautetta.

Leikittäjät valmiina 😊

15.5 vietettiin vapaaehtoisten kevätkarkeloita Pursiseuran huvilalla. Ohjelmaan kuului burger- ja jäätelöbuffet, vapaaehtoisten muistaminen orvokein ja kortein, vokaalikasvojumppa ja syötävien suklaanaamioiden opastus. Illassa kerättiin myös kirjallisesti palautetta vapaaehtoistoiminnasta. Iltaan osallistui 17 vapaaehtoista, 4 työntekijää sekä 2 harjoittelijaa. Ilta oli erittäin onnistunut.

27.5 järjestettiin vapaaehtoisten ja perheiden yhteinen talkoopäivä, jossa lapset maalasivat pianon päälle yhteisen taulun, tehtiin pizzaa ja askarreltiin. Talkoiden tarkoituksena oli laittaa tiloja yhteisvoimin kuntoon sekä tutustuttaa perheitä ja vapaaehtoisia toisiinsa. Talkoisiin osallistui 1 vapaaehtoinen perheineen (mies + 2lasta) sekä 2 työntekijää (+perhe). Tapahtuma ei vetänyt porukkaa, mutta oli oikein mukava ja osallistujat viihtyivät.

21.5 Kevätmessut Iisalmen jäähallissa olivat sunnuntaina 21.5.2017 klo 10-16.00. Perheentalolla oli oma osasto ja siellä askarreltiin paperihattuja ja lapset saivat kertoa, kirjoittaa tai piirtää, mitä Perheentalossa voisi olla toimintaa. Piirustuksia tuli yhteensä noin 100.

Mitä Perheentalossa haluaisit tehdä 🧑🏻

KESÄKUU

1.6 järjestettiin vapaaehtoisten piknik ja puistojumppa. Ilta aloitettiin ohjatulla keppijumpalla, joka järjestettiin alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen uimahallin jumppasalissa. Jumpan jälkeen nautimme piknikevää uimahallin kokoushuoneessa. Vapaaehtoiset tykkäsivät kovasti jumpasta ja tarjottavista. Tarjolla oli täytettyjä croisantteja, hedelmä-marjavartaita sekä mehua. Vapaaehtoiset antoivat palautetta, että **samankaltaisia iltoja voisi olla enemmänkin**. Iltaan osallistui 7 vapaaehtoista ja yksi työntekijä.

HEINÄKUU

Heinäkuussa lomailtiin.

ELOKUU

15.8 vietettiin vapaaehtoisten sauna- ja lauluiltaa Pursiseuran huvilan pihalla ja saunatiloissa. Illan ohjelmassa oli herkuttelua, uintia ja saunomista halukkaille, rentoa jutustelua sekä yhdessä laulamista. Suurin osa osallistujista saunoi ja ui. Tarjolla oli paistettua makkaraa, mansikkaista vihersalaattia, vesimelonia, paistettua grillijuustoa, patonkia, tuorejuustoja, vichyä, mehua, kahvia ja teetä. Vapaehtoisilta tuli hyvää palautetta. Sää oli aurinkoinen ja suhteellisen lämmin. Ruoka maistui kaikille. Osalle uinti oli kesän ensimmäinen. Illta oli kaikin puolin erittäin onnistunut.

16.8 järjestettiin työntekijöille ja yhteistyökumppaneille (Pela, Enska, MLL hallituslaiset, punainen risti) Some2-koulutus, johon osallistui 7 + 2 harjoittelijaa. Koulutuksessa käytiin läpi keskeisiä markkinoinnissa käytettäviä somekanavia ja käytännön markkinointia helpottavia vinkkejä ja käytänteitä. Koulutus sai kiitosta ja **sai myös jatkotoiveita**.

SYYSKUU

21.9.17 järjestettiin Vapaaehtoisten perehdytysilta Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Kouluttajina illassa toimi Perheentalo- yhteistyön koordinaattori Miia Jyrkinen sekä avopalveluohjaaja Erja Heiskanen.

Iltaan osallistui 7 vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunutta henkilöä, joista viisi oli jo kiinnittynyt johonkin Perheentalo- yhteistyön vapaaehtoistointaan. Kaikki iltaan osallistuneet olivat erittäin innostuneita ja kiinnostuneita monesta toiminnasta ja illasta saimme uusia vapaaehtoisia myös sellaisiin toimintoihin joissa meillä ei vielä ole vapaaehtoisia, kuten some-vapaaehtoinen. Ilta oli erittäin onnistunut kaikin puolin.

28.9 Vamlaksen kanssa yhteistyössä järjestetty yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus- teemailta Perheentalo- yhteistyön vapaaehtoisille ja työntekijöille Perhekeskus Onni ja Ilonassa.

ELO-SYYSKUUN SOMEMARKKINOINTI -kokeilu:

Markkinointisuunnitelman idea lähti liikkeelle Emma & Elias verkostopäivillä tapaamien Helsinki-mission työntekijöiden kanssa käydyn keskustelun pohjalta. Saimme Helsinki-mission työntekijältä vinkkejä heidän markkinoidusta somemainonnasta suullisesti ja sähköpostitse, sekä postitse heidän mainoksiaan. Ideoinnin pohjalta suunnittelin Perheentalo- yhteistyön mainontaa ja vapaaehtoisuustoiminnan markkinoinnin tehostamista.

Markkinointisuunnitelma tehtiin heinäkuun alkupuolella, joka käytiin läpi elokuun ensimmäisellä viikolla. Markkinointisuunnitelmaan kirjattiin viikot, jolloin markkinoitiin tiettyä mainosta Facebookissa. Suunnitelmaan kirjattiin myös kokonaisarvio budjetista, sekä tarkat kuvaukset markkinointiteksteistä. Markkinointia tehtiin samanaikaisesti Facebookissa, vapaaehtoistyö.fi sivustolla, Perheentalon sivustolla, Perhekeskuksen info-tv:ssä ja infotaululla sekä kauppojen, neuvolan, kulttuurikeskuksen ja uimahallin seinillä. Lisäksi mainoksia lähetettiin kohdennetusti kaikkiin lisälmen päiväkoteihin postitse.

Ensimmäisellä viikolla käynnistetty maksettu Facebook-mainonta epäonnistui virheellisen maksun vuoksi ja lopulta myös muiden viikkojen maksullinen mainonta jäi toteutumatta. Mainonta suoritettiin siis normaaliin tapaan ajastettujen mainosten kautta ilman maksullista lisämarkkinointia.

Monitahoinen markkinointi tuotti positiivista tulosta erityisesti Doulakoulutuksen osalta. Palautteen perusteella osa oli löytänyt mainoksen vapaaehtoistyö.fi-sivustolta, osa seinältä (kulttuurikeskus), osa Ylä-Savon Ensi- ja Turvakotiyhdistyksen sivuilta ja osa tutun kautta. Facebook mainonta näytti lisänneen hieman tietoisuutta Doulatoiminnasta myös perheiden keskuudessa, sillä yksi yhteydenotto tuli Facebook-mainonnan kautta. Tulosten perusteella monikanavaisuus kannattaa jatkossakin, sillä kaikki eivät käytä edelleenkään somekanavia ja osa taas löytää toimintamme parhaiten sitä kautta.

LOKAKUU

5.10. järjestettiin vapaaehtoisten ruskaretkiSikokalliolle. Paistoimme makkaraa ja nuotiobanaaneja. Juttelimme leppoisasti nuotion ääressä. Alussa tutustumisleikki ja hiukan suohonlaulanta. Mukava, leppoisa ilta. Myös aurinko pilkahti pilvisen syksyn keskellä. Paikalla 6 naista, 1 mies ja 4 lasta, sekä 2 työntekijää.

9.10. Järjestettiin vapaaehtoisten toiveesta Varainhankinnan koulutus hallitusten jäsenille. Kouluttajana toimi Pelastaa Lapset ry:n varainhankinnan päällikkö Sari Meller. Koulutus sai paljon hyvää palautetta ja sitä pidettiin innostavana. Paikalla oli 7 naista, 1 mies, 2 lasta ja 1 työntekijä.

MARRASKUU

7.11. Lapsen Häätäensiapukoulutus SPR:n koulutustiloissa lisälmessä. Kouluttajana Marketta Lähderinne. Paikalla 10 naista, 1 mies ja 2 työntekijää. Hyvä koulutus, jossa harjoiteltiin vapaaehtoisille tarpeellisia taitoja. Myös jatkossa koulutusta kannattaa tarjota säännöllisin väliajoin.

16.11. järjestettiin jo perinteiseksi muodostunut Lapsen oikeuksien päivän konsertti, Suomimetsän juhlakonsertti, jossa oli paikalla noin 400 konserttievästä. Konserttiin osallistui 10 vapaaehtoista (8 naista, 1 mies, 1 lapsi) sekä 5 työntekijää. Konsertti oli kaiken kaikkiaan onnistunut. työntekijöiden ja vapaaehtoisten yhteishenkeä kehuittiin musiikkiopiston puolelta. Ensi vuonna yhteistyö jatkuu samoissa merkeissä.

Metsän asukkaita yhteispotretissa

JOULUKUU

7.12 järjestettiin vapaaehtoisten ja työntekijöiden yhteinen Jouluiloittelev Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Edellisenä päivänä Suomi täytti 100 vuotta, joten alussa nostimme maljan Suomelle. Myös juhluvuoden ruokatarjottaviin panostettiin poikkeuksellisesti enemmän kuin aikaisempina vuosina. Tutkija Petri Paju saapui paikalle ja lahjoitti Syyliä tähteksi kirjan kaikille hänen haastateltavikseen osallistuneille. Paikalla oli 26 naista 4 miestä 4 lasta sekä työntekijöistä 4 naista ja 1 mies. Mukava ilta, joka sujui hyvin. Juhlavasta alusta leppoisaan iloitteluun hyvän jouluruoan kera. Ruoka tilattiin Pikku-litasta. Useampi vapaaehtoinen antoi palautetta lämpimästä tunnelmasta.

Vapaaehtoistoiminnan prosessi

Perheentalo –yhteistyön vapaaehtoistoimintaan tulevat henkilöt käyvät vapaaehtoistoiminnan perehdytyskoulutuksen (4x45min). Perehdytyskoulutuksen sisältö koostuu Perheentalo –yhteistyön esittelystä, vapaaehtoistoiminnan yleisistä asioista (periaatteet, oikeudet ja velvollisuudet), sekä eri vapaaehtoistehtävien esittelystä. Perehdytysillan jälkeen vapaaehtoiset haastatellaan henkilökohtaisesti ja vapaaehtoistehtävästä riippuen heidät ohjataan joko perehtymään toimintaan tai sitten syventävää koulutukseen (tukihenkilötoiminta, mummola, yökylä, vertaisryhmät, doulatoiminta). Lisäksi on tullut tarvetta POPUP-vapaaehtoisuudelle, jossa vapaaehtoinen voi tulla mukaan kertaluonteisesti ilman sitoutumista ja perehdytyskoulutusta.

7 PERHEEN TALO –YHTEISTYÖN MALLINTAMINEN JA JUURRUTTAMINEN

Vuoden 2013 alusta Perheentalo pääsi mukaan valtakunnalliseen Lastensuojelun Keskusliiton hallinnoimaan ja RAY:n rahoittamaan Emma & Elias –avustusohjelmaan. Tavoitteena on mallintaa ja juurruttaa Perheen talo –yhteistyön varhaisen tuen kumppanuusmalli koko valtakunnan käyttöön.

Emma & Elias –avustusohjelmaan pääseminen on tuonut edelleen paljon näkyvyyttä Perheentalon toimintamallille. Avustusohjelman ohjaus-, tutkimus- sekä viestintä- ja markkinointituki on ollut ensiarvoisen tärkeää mallintamis- ja juurruttamisprosessissa.

Hallituksen valtakunnallinen lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma (LAPE) tähtää muutoksiin, joiden tavoitteena ovat nykyistä lapsi- ja perhelähtöisemmät, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitettut palvelut, joissa etusijalla on lapsen etu ja vanhemmuuden tuki. Painopistettä siirretään ehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen. LAPE:n muutostyöt koskevat olennaisesti myös matalan kynnyksen perhekeskustoimintoja. Ohjelma käynnistää paikallisesti sovellettavan perhekeskustoimintamallin, joka voi koota palveluita samojen tilojen sisään lapsiperheiden palvelujen verkostoksi. Perhekeskustoimintamallissa otetaan käyttöön valtakunnallisia vanhemmuutta ja parisuhdetta tukevia matalan kynnyksen palveluita. Vanhempien palvelutarpeiden tunnistaminen ja tarvittavan tuen ja avun järjestäminen tukee vanhemmuutta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016 b, 19-20.)

Joulukuussa 2016 tuli tieto, että sosiaali- ja terveysministeriö on päättänyt myöntää yhteensä 19 miljoonan euron kärkihankerahoituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman 19 maakunnalliselle muutoshankkeelle. Kaikki hallituksen kärkihankkeesta rahoitettavat muutosohjelmat ovat laajoja, monitoimijaisia maakunnallisia hankkeita, jotka yhdistävät alueella toimivia kuntia, järjestöjä, seurakuntia ja yrityksiä toimintakulttuurin sekä lasten ja perheiden palveluiden kehittämiseen. Pohjois-Savoon tuli rahaa 1 100 000 euroa.

- Sinikka Roth on osallistunut PoSoTe maakunnallisen YHDESSÄ! -hankkeen Matalan kynnyksen palvelut (perhekeskustoimintamalli lähipalveluna ja seudullisena palveluna) alatyöryhmän kokouksiin Kuopiossa yhteensä 8 kertaa. Lisäksi hän on edustanut järjestöjä alueellisessa LAPE -työryhmässä.
- Pohjois-Savon LAPE-startti YHDESSÄ! Lasten, nuorten ja perheiden terveyden ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi Pohjois-Savon liiton maakuntasalissa 17.5.2017 klo 8.30 – 12.00. Osallistujia noin 100 henkilöä. Sinikka Roth piti tilaisuudessa alustuksen Yhdessä! Lasten ja nuorten oikeus ja etu edellä.

Vertaiskehittäminen Perheentalojen kesken

Toimintamallin kehittämistä on jatkettu Joensuun ja Kuopion Perheentalojen kanssa, joka tarkoittaa käytännössä sitä, että pidetään säännöllisiä suunnittelukokouksia työntekijöiden kesken neljä kertaa vuodessa ja vaihdetaan hyviä käytäntöjä ja kokemuksia (vertaiskehittäminen). Emma & Elias –avustusohjelman tutkimusosaamista on hyödynnetty toiminnan kehittämisessä.

- Perheentalot tukevat lapsiperheiden arkea ja lisäävät osallisuuden mahdollisuuksia.
- Perheentalot toimivat verkostomaisesti usean eri toimijan yhteisvoimin!
- kehittämisen keskiössä on ollut voimaannuttava kohtaaminen ja saavutettavuuden kriteeristön luominen toiminnalle. Savas ry:n ja Vamlas ry/Valpas -hankkeiden työntekijät tekevät saavutettavuuskriteeristön, jotka on tarkoitettu käyttöön seuraavana vuonna.

Lisäksi:

- Emma&Elias –avustusohjelman Yhteen ääneen Lapsen asialla seminaari Finlandia-talolla Helsingissä 7.-8.2.2017. Sinikka ja Miia ja Päivi osallistuvat.
- Emma&Elias -avustusohjelman AMK-kiertue Savonialla 28.3.2017. Pidettiin yhdessä eri ohjelmassa mukana olevien kanssa päivän mittainen seminaari noin 40:lle opiskelijalle vapaaehtois- ja järjestötoiminnasta.
- Sinikka Roth osallistui LSKL:n järjestämään Perheet keskiöön – järjestöt perhekeskustointia kehittämässä 10.5.2017 Helsingissä. Perheentalo -yhteistyö on mukana hankkeessa.
- Sinikka Roth osallistui Emma&Elias-avustusohjelman arviointitilaisuuteen LSKL:n tiloissa 11.5.2017. Tutkija Petri Paju kokoaa aineistoa koko ohjelman arviointia varten.
- Lastensuojelun Keskusliiton toiminnanjohtaja Hanna Heinonen kävi tutustumassa Perheentalo -yhteistyön toimintaan 26.5.2017
- Sinikka osallistui valtakunnallisiin LAPE-päiväiin 30.5.2017 Helsingissä.
- Miia Jyrkinen, Erja Heiskanen ja Sinikka Roth osallistuivat Emma&Elias -verkostopäivään 5.6.2017 ja LSKL:n Parempi Yhes Lastensuojelun kesäpäiväin Kotkassa
- MLL:n Liittokokous 10.-11.6.2017 Kuopiossa. Sinikka, Miia osallistuivat liittokokoukseen ja iltajuhlaan.
- Emma&Elias -verkostotapaaminen 25.9.2017 ja Valtakunnalliset Lastensuojelun päivät pidettiin Helsingissä 26.-27.9.2017. Sirkku ja Sinikka osallistuivat.
- SOSTEtalk-seminaari Oulussa 3.-4.10.2017. Sinikka osallistui.
- MLL:n järjestöpäivät 10.-11.10.2017 Helsingissä. Sinikka osallistui. Päivillä julkaistiin Lapsivaikutusten arvioinnin ohje kuntiin ja maakuntiin.
- Sinikka Roth osallistui LAPE2-konferenssiin Helsingissä 26.-27.10.2017
- Emma&Elias -avustusohjelman päättäjisseminaari Seuraavat 100 vuotta Lapsuuden tulevaisuus Suomessa Lapsen Oikeuksien päivänä 20.11.2017 ja viimeiset verkostopäivät pidettiin Hämeenlinnassa 20.-21.11.2017.
  - Seminaarissa julkaistiin tutkija Petri Pajun kirja **Syliä Tähteeksi, järjestöjen elämästä ja elämästä järjestöissä**. Kirjassa tarkastellaan yli 40:n elämäkerrallisen haastattelun perusteella, miten järjestöt ja seurakunnat ovat olleet läsnä tavallisten ihmisten arjessa ja juhlassa, vapaa-ajalla ja ammatissa.
  - Seminaariin osallistuvat Sinikka Roth, Sirkku Nevalainen, Erja Heiskanen ja Päivi Korolainen.
- Järjestöjen tapaaminen 4.12.2017 Kuopiossa. Sinikka Roth osallistui.

8 VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Perheentalo –yhteistyön toiminnoista, tapahtumista ja yhteistyöstä on tiedotettu paikallislehdissä (Iisalmen Sanomat, Töllötin), perhe- ja lastenneuvolassa, koulujen vanhempainyhdistysten kokouksissa, perheille suoraan, omien ja yhdistysten nettisivujen kautta, yleisillä (kaupat, kirjasto) ilmoitustauluilla, oppilaitosten ilmoitustauluilla ja ev.lut. seurakunnan kautta.

- Viestinnässä ja markkinoissa on hyödynnetty Emma&Elias-avustusohjelmalta saatua tukea ja opastusta. Viestintäsuunnitelma sisäiseen tiedottamiseen on tehty puoleksi vuodeksi kerrallaan. Tämä on selkeyttänyt työtehtäviä ja lisännyt työhyvinvointia.
- Perheentalo yhteistyön esittelyvideo tehtiin yhteistyössä Emma&Elias-avustusohjelman kanssa 2016: **Perheentaloon ovat tervetulleita ihan kaikki**
<https://www.youtube.com/watch?v=HXX9bBmlEyg>
 ja myös englannin kielisellä tekstityksellä
Perheentalo (Familyhouse) in Iisalmi, Finland
<https://www.youtube.com/watch?v=p9gY5LNSwTM>

Iisalmen Sanomien Yhdessä Lapsen Parhaaksi –teemaliite julkaistiin 28.9.2017. Liitettä pidettiin värikäänä ja monipuolisena ja erittäin hyvänä tiedottamisen kanavana.

Lisäksi on ollut Perheentalo –yhteistyöstä kertovia juttuja ja artikkeleita seuraavissa muissa lehdissä: Savon Sanomissa ja Miilussa. Paikallisradio Sandels on haastatellut useita kertoja vuoden aikana.

Yhteensä mediaosumia on ollut vuoden aikana 35.

Perheet hakevat tietoa enemmän ja enemmän sosiaalisen median kautta. Perheentalo on Facebookissa, jossa sillä oli noin 1000 seuraajaa vuoden lopussa ja Twitter ja Instagram ovat myös käytössä.

Tiedottamisen saavutettavuuden parantamiseksi on otettu käyttöön Vamlas ry/ Valpas-hankkeen kautta kansainväliset värikoodit viikko-ohjelmissa.

Perhekeskus Onni ja Ilonan viikko-ohjelma vko 10						
	5.3.	6.3.	7.3.	8.3.	9.3.	10.3.
Klo	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai
9	Avoim leikkitoiminta klo 9:00-14:00 Aamupala klo 9:00-10:00 1 euro/perhe	Avoim leikkitoiminta klo 9:00-14:00	Avoim leikkitoiminta klo 9:00-14:00	Avoim leikkitoiminta klo 9:00-14:00	Avoim leikkitoiminta klo 9:00-14:00	
10	Pikkulinnut perheryhmä klo 9:00-12:00 Kiisselimaalausta 	Kiurut Vauvaryhmä (6-12kk) klo 10:00-12:00 Vuorovaikutusleikkejä	Lenni Leppiksen Lauluhetki klo 10:00-10:30 Tukiviitottuja lauluja 	Tilhet Vauvaryhmä (0-6kk) klo 10:00-12:00 Vauvahieronta Marita Lohvansuu 	Perheiden perjantai Loruttelua	
10.30			Nalleneuvola klo 10:30-12:00 			Sunnuntai 11.3.
17	Unicef nukentekijät 			Vauvaryhmä Peippojen kokoontuminen klo 17:00-20:00		

www.perheentalo.fi

Facebookin viikko-ohjelma

Seinällä oleva viikko-ohjelma

9 YHTEISTYÖTAHOT JA VERKOSTOT

Koko hanke perustuu kolmen lastensuojelujärjestön paikallisyhdistysten kumppanuuden lisäksi yhteistyöhön ja vankkaan verkostoitumiseen kaikkien lasten ja lapsiperheiden kanssa toimivien tai niiden elinoloja tukevien tahojen kanssa.

liden ry:n kanssa aloitettiin yhteistyö syksyllä 2017. Alustavasti ollaan sovittu lastentapahtumasta ”Lapsilta Lapsille”, joka pidettäisiin torilla lauantaina 19.5.2018. Ideana on, että lapset pääsevät jo keväällä itse suunnittelemaan tapahtumaa.

Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistys ry/ SAKKE -hanke, Pohjois-Savon järjestöyhteistyön kehittämishanke (STEA 2017-2019) ja Iisalmen kaupunki järjestivät yhdessä Iisalmen kaupungin kanssa osallistavan järjestöillan 9.10.2017 Iisalmen Nuorisotalolla. Tilaisuuteen osallistui lähemmäs sata henkilöä Iisalmen alueen järjestöistä. Perheentalo -yhteistyö oli myös paikalla.

9.1 Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän Perhevalmennusryhmä

Kuntayhtymän perhevalmennusryhmä on monialainentyöryhmä, johon kuuluu työntekijöitä äitiys- ja lastenneuvolasta, perheneuvolasta, sosiaalitoimesta, päivähoidosta, seurakunnan lapsityöstä, avoimesta päiväkodista sekä kolmannen sektorin edustaja Perheen talo- yhteistyöstä. Perheen talo – yhteistyö vastaa Masukahiloista odottaville perheille Iisalmen seurakunnan lapsityön kanssa.

Ryhmäneuvolat korvaavat aiemmat perhevalmennuskerrat ennen synnytystä lukuun ottamatta synnytysvalmennuskäyntiä Kuopion yliopistollisessa sairaalassa. Syksystä 2011 lähtien perhevalmennukset on pidetty pääsääntöisesti Perhekeskus Onni ja Ilonassa. Perhevalmennuksia pidettiin yhteensä 11 kertaa. Perhevalmennustyöryhmä on kokoontunut vuoden aikana kaksi kertaa.

9.2 Vireää Vapaaehtoistoimintaa -verkosto

Vireää Vapaaehtoistoimintaa kokoaa Iisalmen alueella toimivia tahoja, joilla on vapaaehtoistoimintaa. Verkoston vetäjänä toimii Ilvola-säätiö. Mukana oli vuodenvaihteessa 12 eri tahoa. Vireää Vapaaehtoistoimintaa –verkosto kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. SUOMI 100 VUOTTA -teemaan järjestettiin 100 x ILOA -valokuvanäyttely Citymarketin tiloissa joulukuussa 3.-12.12.2017. Näyttelyn tarkoituksena oli saada näkyvyyttä arvokkaalle vapaaehtoistoiminnoille, jotka usein ovat näkymättömiä. Lisäksi avattiin vapaaehtoistoiminnalle omat facebook-sivut, jossa vapaaehtoistoimintaa esitellään.

100XLOA -valokuvanäyttely Iisalmen Citymarketissa

9.3 Yhteistyö Vammaisten Lasten tukisäätiön (Vamlas ry)/Valpas-hankkeen ja Jaatinen ry:n kanssa

Järjestöjen perustamat Perheentalot tarjoavat matalan kynnyksen palveluita lapsiperheille. Kaikki lapsiperheet eivät kuitenkaan ole vielä löytäneet paikkaansa niiden toiminnassa. Valpas-hankkeen tavoitteena on saada vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten perheet osaksi Perheentalojen toimintaa – niin suomalaiset kuin maahanmuuttajataustaiset perheet. Nämä perheet jäävät usein Perheentalon kaltaisen ennaltaehkäisevän toiminnan ulkopuolelle, minkä vuoksi korjaavien palvelujen tarve kasvaa.

Valpas-hankkeessa tuetaan yhdessä **Vammaisperheiden monitoimikeskus Jaatinen ry:n** kanssa Perheentalojen kehittämistyötä **Iisalmessa, Joensuussa ja Kuopiossa**. Kuopion osalta toimitaan yhteistyössä **myös Savon vammaisasuntosäätiön Lastu- projektin** kanssa.

Hankkeessa selvitetään erityislapsiperheiden toiveita ja tarpeita Perheentalon matalan kynnyksen palveluista ja niiden kehittämisestä. Esteettömyys – fyysinen, asenteellinen ja kommunikaation esteettömyys ovat keskeisiä kehittämisen alueita. Perheentalojen henkilöstölle, vapaaehtoisille ja verkostoille tarjotaan koulutusta, ohjausta ja neuvontaa erityislapsiperheiden kohtaamiseen, toiminnasta tiedottamiseen, monikulttuurisuuteen ja kulttuurisensitiivisyyteen. Koulutuksissa ja työpajoissa Perheentalojen henkilökunnalla ja vapaaehtoisilla on tilaisuus tarkastella omia asenteitaan ja työmenetelmiään

sekä tiivistää yhteistyötä kaupunkien sisällä erityisesti maahanmuuttajapalveluiden, vammaispalveluiden ja paikallisten vammaisjärjestöjen ja vanhempien omien yhdistysten kanssa. Perheentalon tilojen ja välineistön toimivuuteen ja esteettömyyteen kiinnitetään erityistä huomiota, ja henkilökuntaa ja vapaaehtoisia tuetaan kehittämään uusia toimintatapoja ja -muotoja, jotka mahdollistavat myös erityislapsiperheiden osallisuuden. Hanketta tukee STM Veikkauksen tuotoilla.

- selkokielikoulutus ja tutustuminen Jaatinen ry:n ja Vamlas/Valpas -hankkeen toimintaan 25.-26.1.2017 Helsingissä. Koulutuksen järjestäjänä oli Valpas-hanke ja se vastasi myös matkakuluista. Kouluttaja oli Selkokieliokeskuksen työntekijä. Sinikka, Miia ja Sirkku osallistuivat yhdessä Joensuun ja Kuopion Perheentalojen työntekijöiden kanssa.
- kommukoinnin tukena on käytetty Valpas-hankkeen kautta saatua BOARDMAKER-kuvaohjelmaa
- otettiin käyttöön kansainvälisiin kommunikoinnin värikoodeihin perustuva viikko-ohjelma kaikissa Perheentaloissa
- Valpas-hankkeen työntekijät Tarja Keltto ja Anu Löngqvist olivat lisalnessa suunnittelemassa ja tapaamassa yhteistyöverkostoa 17.-18.5.2017.
- Viittomakielen osuuskunta Via:n tukiviittomakoulutus Perheentalon työntekijöille ja vapaaehtoisille 17. ja 30.8.2017 klo 12.00 – 16.00 VIA:n tiloissa lisalnessa. 10 osallistujaa.
- Noora Västisen ja Veja Vainion Naurukaravaani rantautui lisalmeen 28.-30.9.2017. Torstai-iltana oli Naurukaravaani vapaaehtoisille ja työntekijöille – osallistujia oli 24 ja perjantaina ohjelmaa oli perheille. Lauantaina 30.9.2017 oli Perheiden Päivä erityislasten vanhemmille Perhekeskus Onni ja Ilonassa, johon osallistui yhteensä 36 henkilöä.
- Perheentalo -yhteistyön ja Vamlas ry:n/Valpas-hankkeen yhteistyö- ja arviointipalaveri perjantaina 29.9.2017 klo 14.00-16.00. Vamlas ry:n kehittämispäällikkö Karoliina Ahonen tuli samalla tutustumaan toimintaamme.

Naurukaravaanin vetäjät Noora Västinen ja Veja Vainio

"Kaikki on mahdollista, kun antaa mahdollisuuksille luvan!" <http://www.nooravastinen.net/noora>

9.4 Yhteistyö Marttojen kanssa

Marttaliitto ry, Pohjois-Savon Martat ry, Perheentalo yhteistyö ja Ylä-Savon sote ovat sopineet yhteistyöstä Lapsiperheiden arjen tukeminen – toiminnassa. Pikkulapsiperheiden arkea tuetaan ja hyvinvointia vahvistetaan kotitalousneuvonnan avulla.

Vuoden aikana järjestettiin Marttojen Lapsiperheiden arjen tukeminen -hankkeen kanssa kaksi vauvanruokakurssia perheille. Osallistujia oli 16 eri henkilöä. Toteutuksesta vastasivat Martat ja Perheentalo -yhteistyön työntekijät.

9.5 Saturyhmä

Saturyhmä on monitoimijainen ryhmä, jonka idea on tullut perheneuvolasta. Saturyhmä aloitti Anna Aikaa Lapselle –kirjakampanjan vuonna 2012. Ajatuksena on lisätä lorujen ja satujen käyttöä lasten kasvatuksessa. Satuviikolla loruteltiin ja luettiin satuja kaikissa ryhmissä ja koristeltiin Perhekeskus Onni ja Ilona satumaiseksi. Vauvaryhmissä oli satuhierontaa. Lisäksi Iisalmen kirjastolta oli pieni lastensatukirja-näyttely. Saturyhmä on koonnut lorupussin, jotka Kankaan Martat ompelivat jokaiselle vuonna 2017 syntyvällä pienokaisella (220 kpl). Lorupussiin teki jokainen toimijataho oman lorun ja tervehdyksensä uusille vauvaperheille. Lorupusseja jaettiin lastenneuvolan terveydenhoitajien kotikäynneillä.

9.6 Vauvaverkko

Vauvaverkko kokoaa yhteen Iisalmissa raskaana olevien ja vauvaikäisten lasten kanssa toimivia työntekijöiden vauvaperheiden ammatillista turvaverkostoa. Samalla kaikilla on ollut mahdollisuus esitellä omaa toimintaansa ja kuulla ajankohtaisia asioita muilta. Vauvaverkko on kokoontunut kaksi kertaa vuoden aikana ja niihin on osallistunut 30 eri henkilöä.

9.7 Ylä-Savon mediakasvatustyöryhmä

Ylä-Savon Mediakasvatustyöryhmä perustettiin keväällä 2005. Siihen kuuluu jäseniä seuraavista tahoista: Iisalmen kaupunki (sivistys- ja vapaa-aikatoimet), Iisalmen Sanomat, Iisalmen srk, Iivarit ry, Nuorten Palvelu ry (Tytöt Toimii -toiminta), Perheen talo-yhteistyö (Iisalmen Pelastakaa Lapset ry, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry, Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry), Savonia-ammattikorkeakoulu, Sonkajärven srk, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä. Ryhmä on avoin keskustelu- ja tiedonjakamisen foorumi, johon otetaan mielellään mukaan uusia tahoja.

Mediakasvatustyöryhmän tavoitteena on vanhemmuuden tukeminen sekä lasten, nuorten ja vanhempien kriittisen medialukutaidon lisääminen.

9.8 Mielenterveys- ja päihdetoimijoiden yhteistyöverkosto

Mielenterveys- ja päihdetoimijoiden yhteistyöverkoston tavoitteena on luoda vuorovaikutuksellinen keskustelufoorumi, jossa on tärkeää tiedon jakaminen, tiedon lisääntyminen alueen toimijoista ja palveluista sekä yhdessä näkyminen ja vastavuoroinen ohjaaminen palveluiden piiriin.

Yhteistyöverkosto on kokoontunut kolme kertaa vuoden aikana ja kokoukset on pyritty järjestämään verkostoon kuuluvien toimitiloissa, jolloin on voinut samalla tutustua toisten toimintoihin. Lisäksi järjestettiin yksi laajempi kokoontuminen, johon kutsuttiin myös hallinnosta vastaavia työntekijöitä.

Mielenterveysviikolla 47 järjestettiin yhdessä Iisalmen Kulttuurikeskuksessa tilaisuus, jossa kaksi kokemusasiantuntijaa kertoi oman tarinansa. Lisäksi verkoston jäsenet esittelivät toimintaansa aulassa. Paikalla oli noin 250 henkilöä.

**MIELENTERVEYS
VIIKKO 47**

To 23.11.2017 klo 13-15
Iisalmen Kulttuurikeskus, Kirkkopuistonkatu 9,
Eino Säisä -sali

Kokemuspuheenvuorot kuntoutumisesta:

Päivi Rissanen - *"Toivottomasta tapauksesta tohtoriksi"*

"Elämä on valintoja täynnä" - Merjan puheenvuoro
masennuksesta kuntoutumisesta

Järjestöt esittelevät toimintaansa kulttuurikeskuksen
aulassa ennen tilaisuuden alkamista klo 12-13.

Tervetuloa - tilaisuuteen on vapaa pääsy!

---

10 SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU JA MUUT OPPILAITOKSET

Yhteistyö Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa on ollut tiivistä ja suunnitelmallista. Yhteistyöpala-vereja pidetään kaksi kertaa vuodessa, joissa tarkennetaan yhteiset toiminnot ja tavoitteet. Palaverissa on mukana kaikki sosiaalialan ja hoitotyön lapsi- ja perhetyön koulutuksesta vastaavat opettajat. Lisäksi Perheentalo -yhteistyön johtaja on kuulunut Savonia sosiaalialan neuvottelukuntaan työelämän edustaja. Neuvottelukunta kokoontui kerran vuoden aikana.

Perheen talo -yhteistyö on mahdollistanut opiskelijoille työelämään tutustumista lastensuojelujärjestöjen näkökulmasta ja toimintaan on saatu lisäresursseja. Yksi opettaja on nimetty Perheen talo –yhteistyön ohjausryhmään. Opiskelijoita on ollut Perheen talo –yhteistyön toiminnoissa 2017 seuraavasti:

- opinnäytetyöntekijöitä: 2 sosionomi-opiskelijaa
aiheena Lasten ja perheiden liikunta sekä mediakasvatus 2 sosionomiopiskelijaa
- harjoittelut 4 – 10 viikkoa 3 sosionomi-opiskelijaa
1 sairaanhoitaja-opiskelijaa
- tukihenkilötoiminta 10 sosionomi-opiskelijaa
- yökylätoiminta 6 sosionomiopiskelijaa ja 9 lähihoitajaopiskelijaa
- projektitoiminta 10 sosionomi-opiskelijaa
- perheleiri 7 sosionomi-opiskelijaa ja lähihoitajaopiskelijaa

Yhteensä:

49 opiskelijaa

11 ARVIOINTI

Toimintamallin juurruttaminen ja levittäminen on pitkäjänteinen koko ajan kehittyvä prosessi. Toimintamallin kuvaamista on auttanut paljon Emma & Elias -avustusohjelmasta saatu tutkimuksellinen tuki. Tutkija Petri Pajun tekemät Perheentalon kulmakivet perheille suunnatusta kyselystä Ihanaa aikaa poissa kotoota -raportti on ollut toimintamallin kuvaamisen perusta.

Lisäksi Emma & Elias –avustusohjelman muu tuki on auttanut tavoitteiden saavuttamista. Strategisen kumppanuuden elementit on saavutettu yhteistyöverkostoissa eli luottamus, hyöty win/win ja asiantuntemus mitä jakaa. Lisäksi menestyksen takana ovat sitoutuneet vapaaehtoiset, jotka tekevät arvokasta toimintaa lasten ja lapsiperheiden hyväksi.

Itsearviointi

Perheen talo –yhteistyön tavoitteena on ollut tarjota ja kehittää kynnyksettömiä avopalveluja, joilla on tarkoitus ehkäistä ongelmien kehittymistä. Toiminta lähtee mahdollisimman varhaisesta puuttumisen ajatuksesta, että perheet saisivat perheille tarkoitettuja avopalveluja juuri oikeaan aikaan. Keskeisenä toiminnassa on yhteistyöhankkeen toimijoiden Mannerheimin Lastensuojeluliiton lisalmen yhdistys ry:n, lisalmen Pelastakaa Lapset ry:n ja Ylä-Savon Ensi- ja Turvakotiyhdistys ry:n ja julkisen sektorin palvelujärjestelmän mahdollisimman hyvä ja nopea tiedonkulku sekä toimintojen kehittäminen. Perheen talo –yhteistyön toiminta perustuu laaja-alaiseen verkostomaiseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen.

Yhdyspinta Perheen talo –yhteistyön ja SOTE kuntayhtymän välillä on selkeä ja suunnitelmallinen. Perheen talo –yhteistyö edustaa kolmatta sektoria ja kansalaistoimintaan pohjautuvaa ammatillisesti ohjattua vapaaehtoistoimintaa, joka täydentää palvelujen tarjontaa lapsiperheille. Kuntayhtymän palvelut keskittyvät entistä enemmän ns. ydintehtäviin eli lakisääteisten palvelujen järjestämiseen. Kuntayhtymän kanssa pyritään tietoisesti rakentamaan strategista kumppanuutta, jotta perheet saisivat tuen ja avun mahdollisimman varhain.

Perheen talo –yhteistyö on koko toimintansa ajan ollut nimenomaan järjestölähtöistä auttamistyötä. Auttamistyön pohjana on ollut paikallisten täysin vapaaehtoisten lastensuojelujärjestöjen aktiivien halu auttaa ja tehdä yhteistyötä. Suurin osa toiminnasta perustuu vapaaehtoistyöhön, joten vapaaehtoisten rekrytointiin ja koulutukseen on kiinnitetty enemmän huomiota viime vuosina. Vapaaehtoistyön koordinointi on ollut yksi toiminnan perusrakenteista. Toiminnan järjestäminen näin laaja-alaisesti tällä hetkellä ilman ammatillista ohjausta on mahdotonta.

Kolmannen sektorin vapaaehtoistyö on valtava voimavara ja se vaatii toimiakseen hyvin organisoidun johtamisen mallin. Tarvitaan enemmän yhteistyötä eri yhdistysten ja julkisen sektorin kanssa sekä tukirakenteita, jotka mahdollistavat vapaaehtoistyön organisoitumisen entistä paremmin.

Perheen talo –yhteistyön asiakkaita ja toimijoita ovat lapset, perheet, vapaaehtoiset. Perheet tulevat mukaan Perheen talo –yhteistyön toimintaan omasta halustaan ja päätöksestään ilman lähetteitä. Oleellista on ollut riittävän laaja toiminnasta tiedottaminen. Neuvola on ollut aktiivisin yhteistyötaho erityisesti ensimmäisen lapsen synnyttyä perheeseen. Perheet saavat tietoa ja ohjausta kolmannen sektorin palveluista neuvolan, päivähoidon, sosiaalitoimen ym. henkilöstöltä, mutta yhteydenotto on asiakkaan vastuulla.

Perheen talo –yhteistyön toiminnat on haluttu rakentaa ja säilyttää kynnyksettöminä palveluina, minkä piiriin on perheiden helppo tulla ja ottaa apua vastaan. Virallisia asiakassuunnitelmia tavoitteineen ei tehdä. Sen sijaan jokainen perhe pyritään alusta alkaen kohtaamaan yksilönä, jossa jokaisella on oma erityinen elämäntilanteensa ja tuen tarpeensa. Näiden perusteella pyritään perheelle tarjoamaan juuri heidän kaipaamaansa apua ja tukea. Lastensuojelulaissa painotetaan ehkäisevää lastensuojelua, monitoimijuutta sekä verkostoitumista ja yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Oikea-aikainen apu ja tuki säästää lapsia ja heidän perheitään inhimilliseltä kärsimykseltä ja voi ehkäistä ongelmien syvenemisen. Oikea-aikaisuus ei kuitenkaan yksin riitä vaan on tehtävä myös oikeita asioita. Ehkäisevien palvelujen tarjonnan tulee olla kattavaa. Ehkäisevä monitoimijainen työ on paitsi inhimillistä myös taloudellisesti järkevää. Monitoimijuudella tarkoitetaan laaja-alaista asiantuntijuutta (kokemusasiantuntijat mukaan lukien), jossa tieto, valta ja asiantuntijuus on jaettua.

Perheentalon kulmakivet ovat olleet valtakunnallisen Lape-muutosohjelman perhekeskustyöryhmän yhtenä toimintamallina. Perheen talo-yhteistyö on vakiinnuttanut toimintaansa varhaisen tuen kumppanuusmallina Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän alueella. Alueen perhevalmennustoiminta järjestetään MLL:n Iisalmen yhdistys ry:n Perhekeskus Onni ja Ilonan tiloissa, joka mahdollistaa toiminnan tiivistämisen entisestään jo odottavien perheiden piirissä. Lisäksi on kiinnitetty huomiota vapaaehtoisten jakamiseen, organisointiin sekä uusien vapaaehtoisten rekrytointiin erilaisissa tapahtumissa kuten Kevät- ja Joulumessuilla. Järjestöjen ja vapaaehtoisten voimavarat on otettu yhteiseen käyttöön. Toiminnan näkyvyys on kasvanut, yhteistyöverkostot toimivat.

Ylä-Savon alueella olevat pienet kunnat tarvitsevat kumppanuushankkeen kaltaisia toimijoita auttaakseen lapsiperheitä lukuisten haasteiden edessä. Mielenterveys- ja päihdeongelmien lisääntyessä varhainen puuttuminen uudentyyppisillä työmenetelmillä on auttanut ja auttaa lapsiperheitä arjessa. Varhaisella tuella voidaan vaikuttaa perheiden sosiaalisten suhteiden ja turvaverkkojen luomiseen.

Kumppanuusmalli on levinnyt valtakunnallisesti. Toimintamallia on kehitetty yhteistyössä Joensuun Perheentalon kanssa. Kuopiossa on aloitettu Perheentalo -toiminta. EU - rahoitteinen Isämies elämässä -hanke aloitti elokuussa 2016. Perheentalo –yhteistyön yksi menestystekijä on ollutkin juuri yhteisö/vertaiskehittäminen eri toimijoiden kanssa tavoitteena Yhdessä Lapsen Parhaaksi!

Työntekijät ovat arvioineet toimintaa säännöllisesti kahden viikon välein kokoontuvissa työyhteisöpalavereissa sekä ohjausryhmässä käydään joka kerta arviointikeskustelu toteutuneista toiminnoista. Ohjausryhmä on kokoontunut noin joka kuudes viikko.

Ulkoinen arviointi

Emma & Elias -avustusohjelman perheille suunnatun kyselyn (Petri Paju 2015) tuloksista ja suorasta palautteesta perheiltä voidaan todeta, että toimintojen vaikutukset perheisiin on ollut hyvin myönteistä -yksinäisyys vähentynyt, perheet ovat saaneet uusia ystäviä, nukutaan paremmin, lapset ovat iloisia, parisuhde voi paremmin. Sosiaaliset verkostot ovat lisääntyneet. Kohtaamisten merkitys on vahvistunut – lisäävät osallisuuden/yhteisöllisyyden kokemuksia ja lapsi tulee näkyväksi ja kuulluksi. Palvelut on helpompi saavuttaa.

Mikä tekee Perheentalosta Perheentalon eli Perheentalon kulmakivet:

YHDESSÄ LAPSEN PARHAAKSI

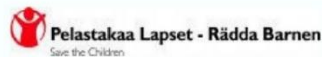
**Saavutettavuus ja
avoimuus**

Sosiaalisuus

**Lapsi ja perhe
keskiössä**

Asiantuntevuus

Osallisuus

Onko Iisalmen Perheentalo-yhteistyö hyvä käytäntö?

” Perheentalo on onnistunut monessa niin asiassa niin hyvin, että se kelpaa malliksi. Onnistumiset on kuvattu edellä ensin palautteena ja sen jälkeen omana tulkintanani siitä, mihin hyvä palaute perustuu. Paikallisten yhdistysten hyvä yhteistyö, vapaaehtoiset, hyvät tai ainakin kohtuulliset tilat, pitkäjänteinen rahoitus, kaikki nämä ovat edesauttaneet Perheentaloa tulemaan hyväksi käytännöksi ja esimerkiksi. (Petri Paju, 2016)

Emma&Elias –avustusohjelman tutkija Petri Paju on julkaissut raportin 13.9.2016: Järjestöt, perheet ja vapaaehtoistoiminta – miltä järjestöt näyttävät perheiden näkökulmasta?
<http://www.emmaelias.fi/ajankohtaista/jaerjestoet-perheet-ja-vapaaehtoistoiminta-miltae-jaerjestoet-naeyttaevaet>.

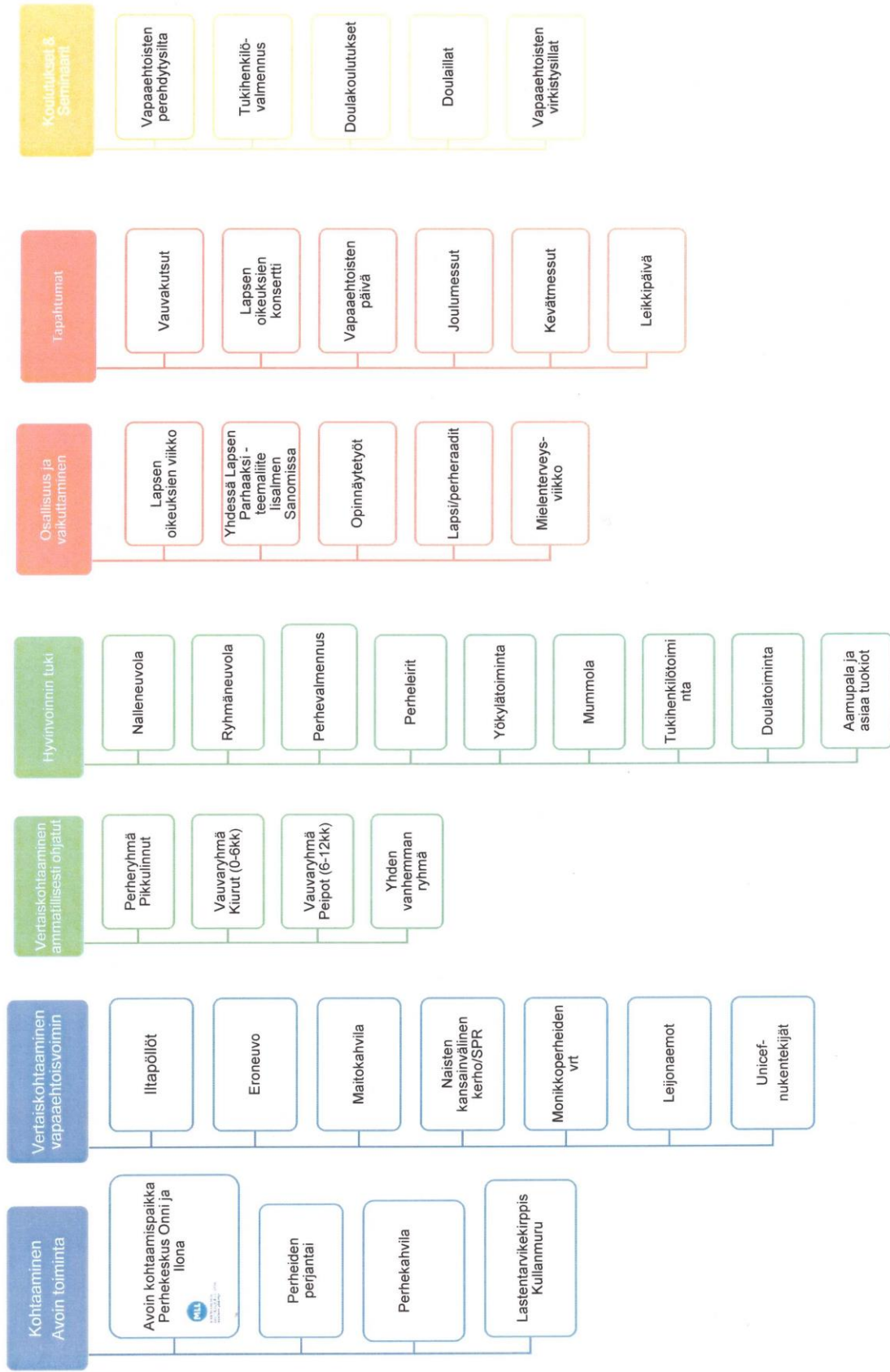
Raportin mukaan Perheentalo -yhteistyö on ”hybridi”, joka onnistuu mobilisoimaan julkisen sektorin toimijoiden, yksityisten yritysten kansalaisten voimavaroja yhteisiin tavoitteisiin. On kysymys paikallisista toimijoista, jotka tuntevat olosuhteet ja ihmiset. He saavat asioita tapahtumaan yhdistelemällä erilaisia resursseja toisiinsa. Nimi hybridi tulee siitä, että itse yhdistysmuotoa tärkeämpää on saada liikkeelle erilaisia voimia. (Paju Petri, 2016)

Raportin jatkoksi hän julkaisi Lapsen Oikeuksien päivänä 20.11.2017 Hämeenlinnassa kirjan **Syliä Tähteeksi, Järjestöjen elämää ja elämää järjestöissä.**

- Kirjassa tarkastelleen kysymystä siitä, mitkä ovat järjestöjen vahvuudet ja mitkä ovat niiden heikkoudet, mitä odotuksia järjestöihin asetetaan ja voivatko järjestöt niihin vastata. Tässä kirjassa on mukana moni Perheentalo-yhteistyön vapaaehtoinen.
- kirja on luettavissa verkossa: <https://www.emmaelias.fi/hillokellari/syλια-tahteeksi-jarjestojen-elamaa-ja-elamaa-jarjestoissa/>

Opiskelijoiden tekemä opinnäytetyö mediakasvatuksesta valmistui joulukuussa 2017. Vanhempien mediakasvatusta tukemassa: Mediakasvatustuokiot alle kouluikäisten lasten vanhemmille, Sonninen Henna ja Säkkinen Anna: <https://www.theseus.fi/handle/10024/137066>

Valpas -hanke toteuttaa kaikissa Perheentaloissa 2018 vuoden alussa perheille suunnatun kyselyn avoimista kohtaamispaikoista. Sen tulokset saadaan käyttöön vuoden 2018 aikana.

Perheentalo -yhteistyön toimintakaavio, hahmotelma 2017

Kiinnostaisiko sinua tulla mukaan johonkin näistä toiminnoista?

Iltapöytäohjaajaksi

Vertaisryhmäohjaajaksi

Perheleirit

Tapahtumin ja messuille toimijaksi

Perhekahvilaohjaajaksi

Kirpputorivastaavaksi

Nalleneuvola

Aamupalaa ja asiaa

Kansainvälinen kerho

Yökyläohjaajaksi tai kokiksi

Eroneuvotoiminta

Tukihenkilöt

Perheentalo -yhteistyö

Vapaaehtoiset Doulat

Lahjoitusvillasukkien kutojaksi

Some-vapaaehtoiseksi

Tukihenkiksi lapsiperheeseen

Lastentarvikevuokraus

Perheentalo -yhteistyön yhdistyksissä toimii noin 175 vapaaehtoista ja opiskelijaa

PERHEEN TALO -YHTEISTYÖ

*Iisalmen Pelastakaa Lapset ry
Mannerheimin Lastensuojeluliiton Iisalmen yhdistys ry
Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry*

Pohjolankatu 6, L6
74100 IISALMI
040 7 431 773

www.perheentalo.fi

